

VALENCIÀ

ESPA I
MÒDUL I

Índex

Tema 1: D'on venim i com som: el cos humà.....	3
1. Vocabulari:	3
1.1. Saludar i dir adéu.....	3
1.2 Per a presentar i acomiadar-se	3
1.3 Presentacions: el verb dir-se	4
1.2. Vocabulari: del cos humà	5
2. Gramàtica.....	19
2.1. Article i apostrofació	19
2.2. El Gènere	20
3. Comprensió Oral	23
4. Comprensió Escrita.....	24
5. Expressió escrita.....	26
6. Expressió Oral.....	27
7. El valencià de la Vega Baixa: Quino el Salaret – Capítol 1.....	28
Exercicis Capítol 1 - <i>La bòria del temps</i>	33
Tema 2: La família	38
1. Vocabulari: la família.....	38
Activitats sobre el vocabulari de la família.....	38
2. Gramàtica	47
2.1. El Nombre: singular i plural	47
2.2. Els possessius	48
Activitats sobre els possessius	49
3. Comprensió Oral	51
4. Comprensió Escrita.....	52
5. Expressió escrita.....	55
6. Expressió Oral.....	56
7. El valencià de la Vega Baixa: Quino el Salaret – Capítol 2.....	58
Exercicis Capítol 2 — <i>El secret de Torrevella</i>	63
Tema 3: Mesurem el temps	68
1. Vocabulari	68
1.1. Els números	68
1.2. L'hora.....	70
5.2.2. Els dies de la setmana	71
5.2.3. Divisió del temps	71
5.2.4. Les parts del dia.....	72
5.2.5. Els mesos de l'any i les estacions	73
2. Gramàtica	80
2.1. Excepcions en l'apostrofació.....	80
2.2. Verb tenir / verb haver-hi.....	81
3. Comprensió Oral.....	82
4. Comprensió Escrita.....	83
5. Expressió escrita.....	85
6. Expressió Oral.....	86
7. El Valencià de la Vega Baixa: Quino el Salaret – Capítol 3	91
Exercicis Capítol 3 - <i>Cinc-cents anys en un instant</i>	95

1

D'on venim i com som: el cos humà

Tema 1: D'on venim i com som: el cos humà

1.Vocabulari:

1.1. Saludar i dir adéu.

Salutacions	Comiats	Agraïments i disculpes	
Bon dia	Adéu!	Per favor	Perdó!
Bona vesprada	Au!	Moltes gràcies!	Ho sent
Bona nit	A passar-ho bé!	Gràcies!	Perdone
Hola. com va (això)?	Que vaja bé!	Molt amable!	Disculpe
Ei, què hi ha?	Fins ara, fins després	De res!	Digues
Anem fent	Fins demà, fins a la nit	No passa res!	Diga'm?
Encantat/ encantada	Fins dilluns...	No té importància!	
Tant de gust!	Salut!	Esplèndid!	

Hola!

Bon dia. Bona vesprada. Bona nit

¡Hola!

Buenos días. Buenas tardes. Buenas noches

Bonjour!

Bonjour. Bonsoir. Bonne nuit

Hello!

Good morning. Good afternoon, good evening. Good night

Salve!

Buongiorno. Buonaserà. Buonanotte

Hallo!

Guten Morgen. Guten Tag, guten Abend. Gute Nacht

مرحباً

ليلة سعيدة. مساء الخير

您好！

早安。午安。晚安

1.2 Per a presentar i acomiadar-se

1.—Hola! (tria una de les opcions de Salutació)

Bon dia

Bona vesprada

Bona nit

2. —A mi, em diuen / Jo em dic...

Jo soc de...

I a tu, com et diuen? /I tu, qui eres?

A vosté, com li diuen? Com es diu (vosté)?

3.—Jo visc a...

I tu, on vius?

4. — Jo soc de...

I tu, d'on eres?

5. — A mi m'agrada...

I a tu, què t'agrada?

6. — Adéu... (tria una de les opcions de Comiat)

Present d'indicatiu		
Ser Jo soc, Tu eres, Ell/ella és, Nosaltres som, Vosaltres sou, Ells/elles són	Viure Jo visc, Tu vius, Ell/ella viu, Nosaltres vivim, Vosaltres viviu, Ells/elles viuen	Estudiar Jo estudie, Tu estudies, Ell/ella estudia, Nosaltres estudiem, Vosaltres estudieu, Ells/elles estudien

Completa les oracions amb formes verbals del verb *ser*, *viure* i *estudiar*.

Hola bon dia _____ Joan i hui vos explicaré un poc la meua vida. _____ a Alacant que _____ una ciutat que m'encanta. També m'agrada el futbol i per això _____ soci de l'Hèrcules. Els meus amics també _____ socis de l'Hèrcules encara que alguns d'ells no _____ a Alacant. El meu amic Pere, per exemple, _____ a Elx. El meu amic Pere _____ a la FPA Mercé Rodoreda d'Elx, i jo en canvi _____ a l'FPA Giner de los Ríos d'Alacant, però els dos _____ ESPA I Mòdul I. I ara vosaltres que esteu llegint este text: conteu-me: Què _____? On _____? I de quina ciutat o poble _____?

1.3 Presentacions: el verb dir-se

Podem fer presentacions amb el verb dir-se de dues maneres diferents:

Jo em dic...	A mi, em diuen...
Tu et dius...	A tu, et diuen...
Ell/ella/vosté es diu...	A ell/ella, li diuen... /a vostè, li diuen...
Nosaltres ens diem...	A nosaltres, ens diuen...
Vosaltres us dieu...	A vosaltres, us diuen...
Ells elles /vostès es diuen...	A ells/elles, els diuen...

Com es diu?

¿Cómo se llama?

Comment vous appelez-vous?

What's your name?

Il suo nome?

Ihr Name, bitte?

ما أسمك؟

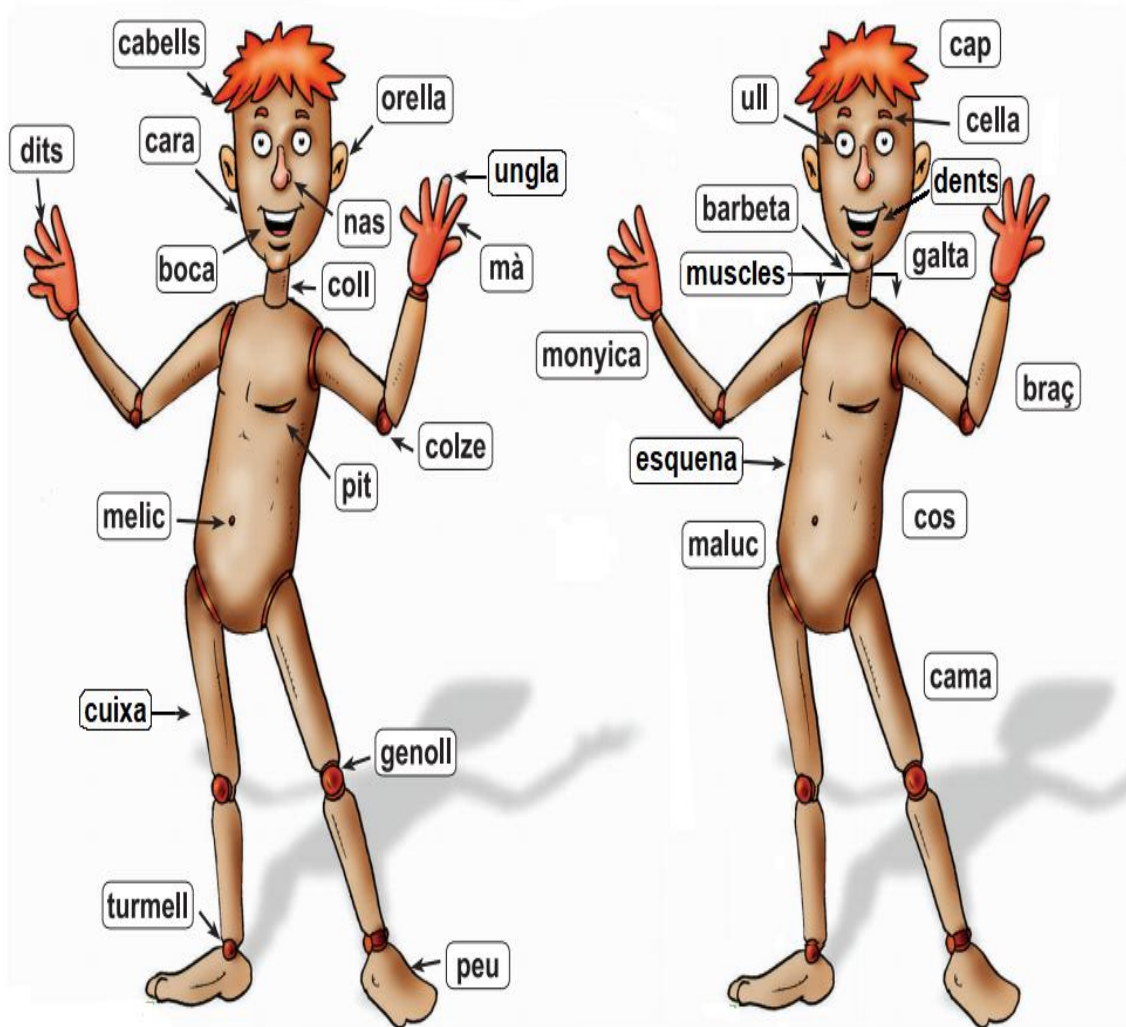
你叫什麼名字？

Per tant, podem preguntar: Com et diuen? o Com et dius?, etc.

1.3.1 Completeu aquest diàleg amb el verb dir-se:

- Hola! Et presente el nou alumne, **es diu** Joan.
- Hola! A mi, _____ Robert.
- I com _____ ella?
- A ella, _____ Marta i és d'Alacant. I aquells dos es _____ Toni i Empar. Són dos bons amics meus.

1.2. Vocabulari: del cos humà

1. Escriu la lletra que corresponga

1. Toca't el nas
2. Toca't la cara
3. Toca't les dents
4. Toca't l'ull
5. Toca't la boca

8. Completeu el text següent amb les paraules necessàries que hi ha a continuació:

• mans	• galtes	• dits	• pit
• bescoll	• cames	• genoll	• llengua
• nas	• boca	• cor	• ungles
• genives	• dents	• pulmons	• estómac

Agafe les coses amb les _____. A cadascuna d'elles tinc cinc _____. Darrere del coll, en la part baixa del cap, tinc el _____. Olore amb el _____ i menje amb la _____, on tinc les _____ i les _____. A més, hi tinc la _____, sempre molla de saliva.

Encara que jo no ho puc veure, sé que dins del pit tinc una bomba que mou la sang, és el _____. Un poc més avall hi ha dues menes de bosses que

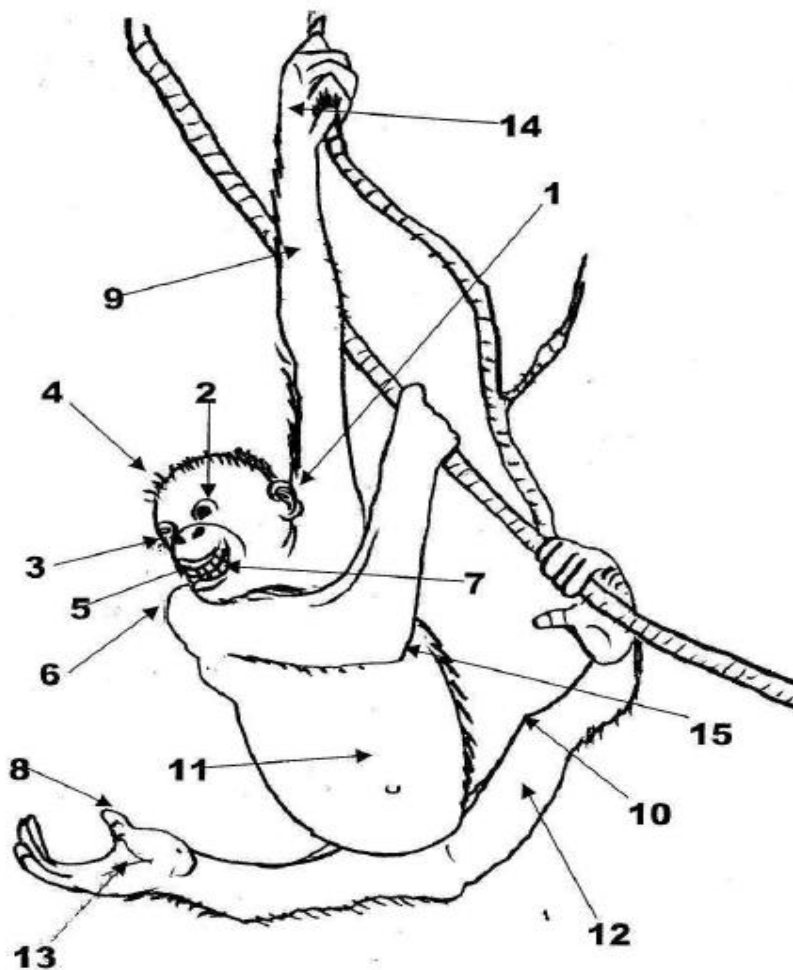
s'inflen quan respire, són els _____, sota els quals hi ha l'òrgan que rep el menjar, l'_____.

9. Relaciona i copia les frases:

Agafem		boca
Mirem		
Escoltem	amb els	orelles
Parlem		
Caminem	amb les	ulls
Llegim		
Escrivim	amb la	mans
Aplaudim		
Cantem		cames

• Agafem amb les...	• _____
• _____	• _____
• _____	• _____
• _____	• _____
• _____	• _____

10. Escriu les parts del cos

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____
- 6 _____
- 7 _____
- 8 _____
- 9 _____
- 10 _____
- 11 _____
- 12 _____
- 13 _____
- 14 _____
- 15 _____

2. Classifica el vocabulari en quatre grups: cap i cara / tronc / braç i mà / cama i peu.

Paraules: cap, cabell, front, ull, nas, boca, orella, coll, espatla, pit, esquena, panxa, maluc, braç, colze, canell, mà, dit, ungla, cuixa, genoll, turmell, cama, taló, peu

CAP I CARA:

TRONC:

BRAÇ I MÀ:

CAMA I PEU:

3. Completa: Quin és? Escribe la paraula correcta segons la definició.

- a) Part del cos per on veiem: _____
- b) Part del cos per on escoltem: _____
- c) Part del cos que uneix el cap i el tronc: _____
- d) Part del cos per on caminarem: _____
- e) Part del cos amb cinc dits: _____

4. Uneix cada paraula amb la seua funció.

cap	— a) serveixen per a mastegar
llengua	— b) serveixen per a caminar
dents	— c) serveixen per a respirar
pulmons	— d) protegeix el cervell
peus	— e) ajuda a tastar i a parlar

5. Completa les frases (vocabulari bàsic).

- a) Tinc mal de _____ (cap/amic).
- b) Em rente les _____ abans de dinar (colzes/dents).
- c) Per a escoltar, utilitze l'_____.
- d) Per a córrer necessite les _____.
- e) El _____ està entre el cap i el tronc.

6. Tria la paraula correcta (subratlla).

- a) Em fa mal la (esquena / panxa) després de menjar.
- b) M'he colpejat el (genoll / ulleres).
- c) Em fa mal la (mà / taló).
- d) M'he tallat el (dit / llengua) tallant verdures.
- e) Porte rellotge al (canell / turmell).
- f) M'he cremat la (mà / peu) fent el dinar.

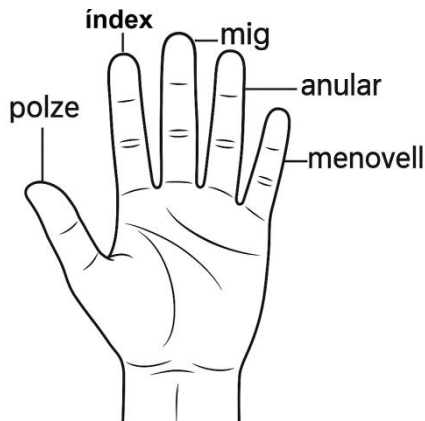
8. L'intrús: subratlla la paraula que NO és una part del cos i explica que significa.

- a) cap – mà – coll – cadira
- b) genoll – turmell – peu – taula
- c) nas – orella – boca – mantega
- d) espatla – braç – colze – finestra
- e) cuixa – panxa – pit – bicicleta

9. Singular i plural (vocabulari). Escriu el plural.

- el dit → els _____ | la mà → les _____
- el peu → els _____ | l'ull → els _____
- l'orella → les _____ | l'espatla → les _____
- el genoll → els _____ | el nas → els _____

10. Observa el nom dels dits de la mà i fes les activitats:

10A. Completa les frases:

- Per a assenyalar faig servir l'_____.
- Aquest anell no m'entra en l'_____.
- Els bebés sovint es posen el _____ a la boca.
- El _____ és el dit que hi ha entre l'índex i l'anular.
- El _____ és el dit més petit de la mà.

10B. Sinònims i variants (tria la forma equivalent)

menovell	dit indicador
mig	dit petit / xicotet / auricular
anular	dit gros
índex	dit de l'anell
polze	dit del mig

10C. Completa i passa a plural quan calga.

- La meua mà té cinc _____.
- Tinc dos _____, dos _____, dos dits del mig, dos _____ i dos _____.
- Els meus _____ són molt curts. (parla del dit gros)

11. Completa les localitzacions amb la paraula correcta.

- Després d'estar a la platja m'ha entrat una mica de sorra i em pica molt (l'ull / l'orella), fins i tot em costa obrir-lo bé.
- He caigut al terra i, en agenollar-me per alçar-me, m'he colpejat fort el (genoll / colze) contra una pedra.
- He estat carregant caixes tot el matí i ara em fa mal (la mà / el taló) quan tanque el puny i intente escriure.
- Estava tallant ceba i, sense voler, m'he fet un tall menut (al dit / a la llengua) amb el ganivet de cuina.
- Per saber l'hora no mire el mòbil: porte el rellotge al (canell / turmell), com fa quasi tothom.

13. De dalt a baix: ordena aquestes parts segons la posició al cos (1 = més amunt).

peu — nas — genoll — cap — panxa — espatla — coll — turmell — boca — canell

15. Article definit: completa amb el/la/l'els/les.

___ cap ___ mà ___ nas ___ orella ___ ull ___ espatla ___ pit ___
 esquena ___ panxa ___ genoll ___ peu ___ dits ___ braços ___ cames ___
 coll ___ turmell

16. Gènere: tria l'opció correcta (el / la / l').

___ coll ___ espatla ___ cuixa ___ turmell ___ llengua ___ taló ___ panxa ___
 front

17. Apostrofació: reescriu amb l' quan calga.

(el) ull → _____ | (la) orella → _____ | (la) espatla → _____
 (la) esquena → _____ | (el) nas → _____ | (la) ungla → _____

18. Article indefinit (un/una/uns/unes): completa.

Tinc ___ malaix en ___ genolls. M'he fet mal en ___ dits de ___ mà.

19. Ser o tindre? Completa amb el verb adequat (present).

- a) Jo _____ els ulls marrons. b) La meua mà _____ gran.
 c) Nosaltres _____ dos peus. d) El cap _____ arrodonit.

20. Adjectius: concordança de gènere i nombre.

- a) braç (fort/forta/forts/fortes): _____
- b) cames (llarg/llarga/llargs/llargues): _____
- c) mans (net/neta/nets/netes): _____
- d) esquena (recte/recta/rectes): _____

21. Plurals habituals i irregulars. Transforma a plural amb article.

- el nas → _____ | el braç → _____
- l'ull → _____ | el peu → _____
- la mà → _____ | l'os → _____

22. Preposició + article: a + el/la/l'/els/les → al/a la/a l'/als/a les.

Vaig posar gel ____ genoll. Vaig fer massatge ____ espatles. Em fa mal ____ ull.

23. Ordena les paraules per fer frases correctes.

- a) cap / em / el / fa / mal → _____
- b) mà / la / he / tallat / m' / la → _____
- c) turmell / el / he / torçat / m' → _____

24. Singular ↔ plural amb article: transforma com s'indica.

- a) els peus → (singular) _____
- b) la espatla → (corregeix article + plural) _____
- c) l'orella → (plural) _____
- d) el nas → (plural) _____

25. Completa amb al / a la / a l' / als / a les.

- a) Pose crema ____ mans. b) Em fa mal ____ esquena. c) Tire aigua freda ____ genoll.
d) Em pica ____ orella. e) M'he colpejat ____ colzes.

26. Expressar dolor: escriu dos models per a cada part ("tinc mal de..." i "em fa mal...").

- a) cap — _____
b) genoll — _____
c) coll — _____

27. Comprensió oral 1 (V/F). El/la professor/a llegirà el text dues vegades. (Mòdul I Tema 1 Àudio 1)

Text per a lectura: "Hola, soc Mar. Ahir, jugant a pàdel, em vaig tórcer el turmell dret. Hui em fa mal quan camine. També tinc una rascada al colze i una ungla trencada. Aniré al centre de salut després de treballar."

- 1) Mar es va fer mal jugant a pàdel. (V/F)
2) Li fa mal el genoll esquerre. (V/F)
3) Té una rascada al colze. (V/F)
4) Té totes les ungles perfectes. (V/F)
5) Anirà al centre de salut abans de treballar. (V/F)

28. Comprensió oral 1 (Resposta breu).

- a) Quina part del cos li fa mal a Mar? _____
b) On té una rascada? _____
c) Quan anirà al centre de salut? _____

29. Comprensió oral 2 (Elecció múltiple). El/la professor/a llegirà el text dues vegades (Mòdul I Tema 1 Àudio 2).

Text: "Em dic Karim. Tinc mal de cap des d'ahir a la nit. He dormit poc i hui els ulls em piquen. Beuré aigua i descansaré. Si continue així, demà aniré al metge."

- a) Karim té mal de (cap / coll / panxa).
- b) Els ulls li (piquen / sagnen / brillen).
- c) Hui (anirà al metge / beurà aigua i descansarà / farà esport).

30. Comprensió oral 2 (V/F).

- 1) Karim va dormir molt. (V/F)
- 2) Té els ulls cansats. (V/F)
- 3) Demà, si continua igual, anirà al metge. (V/F)

31. Comprensió oral 3 (Ordena esdeveniments). El/la professor/a llegirà el text dues vegades. (Mòdul I Tema 1 Àudio 3).

Text:

«Sofia va eixir a córrer pel passeig a les huit del matí. Primer es va lligar bé les sabatilles i va comprovar el rellotge. Després va fer un escalfament curt: va estirar els braços, els canells i les cames, i va girar el coll suaument. Els primers deu minuts va córrer a poc a poc i respirava tranquil·la; després va augmentar una mica el ritme. A la mitja hora li va fer mal el costat dret i va notar el genoll cansat, així que va parar, va caminar uns minuts i va beure aigua. Finalment va tornar a casa caminant i va acabar amb uns estiraments.»

Ordena (1-8):

- ___ lligar-se les sabatilles
- ___ fer escalfament (estirar braços, canells i cames; girar el coll)
- ___ eixir a córrer pel passeig
- ___ córrer a poc a poc els primers 10 minuts
- ___ augmentar una mica el ritme
- ___ sentir dolor al costat dret i el genoll cansat
- ___ parar, caminar uns minuts i beure aigua
- ___ tornar a casa i fer estiraments finals

32. Comprensió oral 3 (Respostes breus).

a) A quina hora va eixir a córrer Sofia?

b) Què va fer **abans** de començar a córrer?

c) Com va córrer durant els primers deu minuts?

d) Quina part del cos li va fer mal i **quan**?

e) Què va fer quan va notar el dolor?

f) Com va acabar la sessió d'exercici?

33. Comprensió escrita A (V/F). Llig el text i marca V o F. (Mòdul I Tema 1 Àudio 4)

Text A: "Al centre de salut hi ha una consulta d'infermeria per a cures bàsiques. Maria hi va per a canviar-se una tireta al dit perquè s'ho va tallar cuinant. L'infermer li neteja la ferida, li posa una crema i li recomana no mullar-se la mà hui. També li pregunta si té dolor al canell o al colze, però Maria diu que només li molesta el dit."

Marca si és Vertader o Fals:

- 1) Maria va al dentista.
- 2) L'infermer neteja la ferida i posa crema.
- 3) Maria té dolor fort al colze.
- 4) Li recomanen no mullar-se la mà.

34. Comprensió escrita A (Respostes curtes).

a) Per què va Maria al centre de salut?

b) Quina part del cos li molesta? _____

c) Què li recomana l'infermer? _____

35. Comprensió escrita B (V/F). Llig el text i marca V o F.

Text B: "Per a tindre cura del cos, és important rentar-se les mans sovint, tallar-se les ungles quan són llargues i netejar-se les dents dues vegades al dia. Fer estiraments suaus als braços, al coll i a l'esquena ajuda a evitar dolors. Si fem esport, és millor escalfar genolls i turmells abans de córrer."

- 1) No cal rentar-se les mans. (V/F)
- 2) Tallar-se les ungles pot ser necessari. (V/F)
- 3) Estirar coll i esquena ajuda. (V/F)
- 4) Abans de córrer, és bo escalfar turmells. (V/F)

36. Comprensió escrita B (Elecció múltiple).

- a) Quantes vegades al dia recomana netejar-se les dents? (una / dues / quatre)
- b) Quines parts cal estirar per a evitar dolors? (ulls i nas / braços, coll i esquena / peus)
- c) Què cal fer abans de córrer? (asseure's / escalfar / dormir)

37. Comprensió escrita C (Respostes curtes).

Text C: "Al gimnàs, Pau fa una classe suau. Primer roda els múscles de les espatles. Després estira els braços i els canells. Al final seua i respira profundament per relaxar el cap i el coll."

- a) Què roda Pau al principi? _____
- b) Quines parts estira després? _____
- c) Per a què respira profundament al final? _____

38. Comprensió escrita C (Ordena passos 1–4).

____ estirar braços i canells ____ relaxar cap i coll ____ rodar múscles ____
seure

39. Descriu-te físicament (ulls, cabell, mans...). Escriu 6 oracions.

45. Joc oral: "Toca't..." En parelles, A dona ordres i B les fa (30 segons). Després canvien.

Ex.: "Toca't el nas", "Alça el braç dret", "Obri i tanca la mà", "Gira el coll suaument".

46. Descripció guiada: A descriu una persona (ulls, cabell, alçada, braços...), B dibuixa el bust senzill.

[illegible]

VOCABULARI DEL COS HUMÀ:

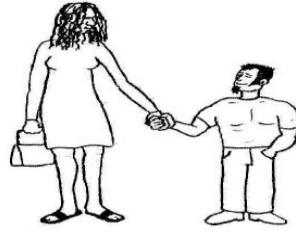
FÍSIC EN GENERAL:

jove

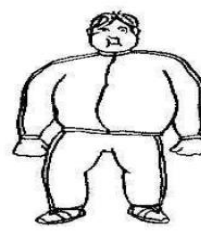

vell
vella

alt
alta

baix
baixa

gros
grossa

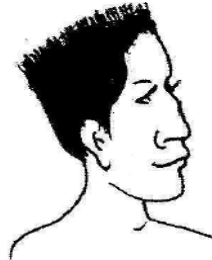

prim
prima

CABELLS:

llargs

curts

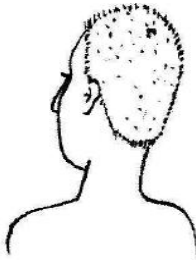
arrissats

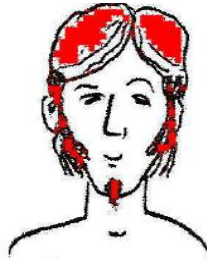
llissos

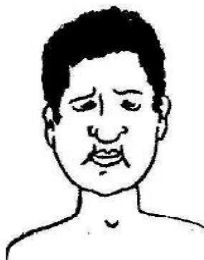
ondulats

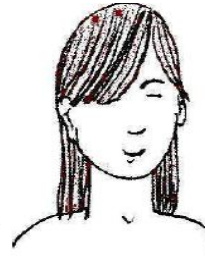
rapats

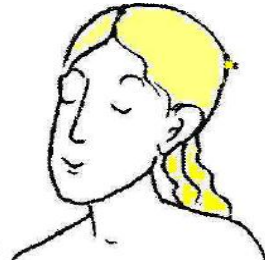
pèl-rojos

negres

castanys

rossos

ULLS

grans

menuts

blaus

marró

verds

negres

2. Gramàtica.

2.1. Article i apostrofació

2.1.1. Article Determinat

L'article sempre acompanya un nom amb el qual concorda en gènere i nombre.

	masculí	femení
singular	el / l'	la / l'
plural	els	les

2.1.2. Apostrofació

L'apòstrof és un signe gràfic que posem per indicar que elidim (és a dir, no pronunciem) una vocal en contacte amb una altra. No totes les elisions que fem quan parlem es representen gràficament. De fet només s'apostrofen: l'article determinat singular (*el* i *la*), la preposició *de*, i els pronoms febles. Regla general: *el*, *la* i *de*. s'apostrofen sempre davant de vocal. Ex.: *l'hivern*, *l'oficina*, *d'estiu*, etc.

EL		Vocal			
	+		⇒	L'	L'escola, l'hivern,
LA		h muda			l'oficina, l'estiu...

Excepció:

El / *la* no s'apostrofen quan el mot següent comença amb *i* consonàntica. Ex.: *el iode*, *la hiena*, *el iogurt*, *el ianqui*...

16. Relacioneu amb una fletxa les paraules següents amb l'article corresponent:

el	ungles
	dies
	cavall
	dones
la	taula
	dubte
	programes
els	finestres
	temps
	xiquet
les	clarió
	lluna
	melics
	flor

17. Escriuiu en singular les paraules següents, tenint en compte les apostrofacions:

1. les estacions: l'estació	11. les hamaques: _____
2. les cases: _____	12. les culpes: _____
3. les darreres: _____	13. les pureses: _____
4. les articulacions: _____	14. els autobusos: _____
5. els avantpassats: _____	15. les eines: _____
6. les adreces: _____	16. les persones: _____
7. els esperits: _____	17. les índies: _____
8. les reclusions: _____	18. les ànimes: _____
9. els ídols: _____	19. els ulls: _____
10. els espectadors: _____	20. les orelles: _____

18. Escriuiu els articles corresponents a cada paraula:

1 _____ món	8 _____ institut	15 _____ àvia
2 _____ hotel	9 _____ cambrera	16 _____ cadira
3 _____ amic	10 _____ taula	17 _____ illa
4 _____ hora	11 _____ bicicleta	18 _____ armari
5 _____ ocasió	12 _____ cine	19 _____ televisió
6 _____ espia	13 _____ humor	20 _____ ungla
7 _____ dependència	14 _____ institut	21 _____ heroï

19. Escriuiu en singular les paraules següents, tenint en compte les possibles apostrofacions.

1 Les estacions: l'estació	11 Les glaciacions: _____
2 Les limitacions: _____	12 Les humoristes: _____
3 Els orgulls: _____	13 Les inhumacions: _____
4 Les articulacions: _____	14 Els angles: _____
5 Els amics: _____	15 Les espentes: _____
6 Les àguiles: _____	16 Els dibuixos: _____
7 Els ànecs: _____	17 Les ingratituds: _____
8 Les tensions: _____	18 Les estores: _____
9 Els iglús: _____	19 Els engonals: _____
10 Els especialistes: _____	20 Els estornells: _____

20. Juguem a la paraula secreta!

Es tracta de fer que els vostres companys i companyes encerten el nom d'una part del cos sense que vosaltres la digueu. Ajunteu-vos per grups: un pregunta i la resta l'ha d'endevinar. I qui encerta fa la pregunta. Podeu usar les fórmules següents:

Com es diu la part del cos que hi ha entre la barba i el nas? Quin nom té la part del cos que hi ha entre l'ull i el cabell?

2.2. El Gènere

Formació del gènere	Exemples
a) Generalment, s'afegeix una -a per	<i>fill, filla;</i> <i>xic, xica;</i>

a formar el femení.	<i>verd, verda:</i>
	<i>llop, lloba; cap, cabut; nebot, neboda; groc, groga; gos, gossa; os, ossa; serf, serva; tranquil, tranquil·la;</i>
b) Els acabats en -e, -o i -u àtones solen canviar aquestes vocals per -a.	<i>monjo, monja; mestre, mestra;</i>
c) Els masculins acabats en vocal tònica fan el femení amb la introducció d'una -n- davant la desinència.	<i>cosí, cosina; germà, germana; veí, veïna;</i>
d) Alguns noms femenins tenen terminacions pròpies (-òloga, -essa, -iu).	<i>actor, actriu, psicòleg, psicòloga; alcalde, alcaldessa</i>
e) Hi ha masculins i femenins que tenen arrel diferent.	<i>home, dona; gendre, nora; gall, gallina; oncle, tia;</i>

21. Canvia el gènere dels substantius següents:

<i>lloba</i>		<i>nebot</i>		<i>germana</i>		<i>heroi</i>	
<i>grogà</i>		<i>gos</i>		<i>cosí</i>		<i>psicòleg</i>	
<i>gendre</i>		<i>actriu</i>		<i>gall</i>		<i>alcalde</i>	
<i>serva</i>		<i>monja</i>		<i>xica</i>		<i>tranquil</i>	
<i>reina</i>		<i>tia</i>		<i>dona</i>		<i>mestra</i>	
<i>Fill</i>		<i>veí</i>		<i>verd</i>		<i>os</i>	

22. Escriu la forma femenina dels noms següents.

L'alcalde		L'artesà		El sacerdot	
L'abat		El baró		El cobrador	
El sastre		El comte		L'assassí	
El diable		El duc		El guardià	
L'alacantí		El xiquet		El germà	
El xic		El net		El cosí	
El campió		El ric		El professor	
El forner		El gat		L'estudiant	

23. Escriu el femení dels noms següents i, en acabant, agrupa'ls segons la manera com s'han format.

Gos		bou		baró		lleó		gall	
alcalde		assistent		home		nebot		actor	
infermer		mallorquí		oncle		germà		fadrí	
cavall		secretari		déu		alumne		sastre	

AFIGEN UNA -A	CANVIEN -E,-O PER -A	AFIGEN -NA	TERMINACIONS ESPECIALS: ESSA, -IU, -INA	FORMES DIFERENTS

24. Qualifica aquests noms fent servir el mateix adjectiu subratllat a la primera columna:

raïm dolç	pera	pastissos	ensaïmades
palau alt	fortificació	edificis	cases
forat enorme	plaça	ponts	ulleres
lloc tranquil	habitació	moments	estances
acte solemne	resposta	encontres	paraules

3. Comprensió Oral

25. Escolta l'àudio següent i tria l'opció correcta. Només hi ha una resposta correcta per a cada pregunta. Abans llig les preguntes.

(Exercici 2 (min 8) de l'examen de A2 d'octubre de 2023: <https://iqcv.gva.es/va/nivell-a2>.)

1. Quin és el tema principal de l'àudio?

- A) La dificultat de trobar treball després dels estudis
- B) Com preparar un currículum atractiu
- C) Consells per triar una carrera professional amb sentit
- D) Les professions més ben pagades del futur
- E) Les obligacions que implica l'edat adulta

2. Quin dubte expressa la persona al principi del missatge?

- A) No sap si podrà viure sola
- B) Dubta entre fer allò que li agrada o allò amb més possibilitats d'ocupació
- C) Té por de no aprovar els exàmens
- D) No sap si continuar estudiant o posar-se a treballar
- E) Dubta entre dos cicles de formació professional

3. Segons Teresa, quina condició és imprescindible per a escollir una feina?

- A) Tindre contactes en el sector
- B) Seguir la tradició familiar
- C) Conèixer idiomes
- D) Sentir una crida o inclinació clara per una activitat
- E) Saber manejar l'ordinador

4. Què et recomana fer el primer pas del procés?

- A) Localitzar una acadèmia per millorar les teues notes
- B) Identificar allò que se't dona bé de forma natural
- C) Preguntar als professors què opinen de tu
- D) Demanar ajuda a un orientador laboral
- E) Comparar diferents ofertes de treball

5. Quin exemple dona Teresa sobre les seues capacitats personals?

- A) Feia treballs manuals molt creatius
- B) Sabia explicar molt bé els continguts a classe
- C) Sempre ajudava els companys a estudiar
- D) Participava activament en activitats i li agradava actuar
- E) Feia esport de competició des de jove

6. Què afirma Teresa que fa ara com a professió?

- A) És mestra d'infantil
- B) Treballa en una biblioteca
- C) Fa entrevistes en un programa de ràdio local
- D) Escriu articles per a una revista digital
- E) Presenta programes en la televisió local

7. Com descriu Teresa allò que et fa vibrar, emocionar i no et cansa?

- A) Són els hobbies que tens des de menut
- B) Són les activitats que et donen diners fàcilment
- C) Són les aficions que et fan perdre el temps
- D) Són les passions que t'omplin d'energia
- E) Són les obligacions que fas sense voler

8. Quines activitats cita Teresa com a part de la seua passió personal?

- A) Escriure contes i cuidar animals
- B) Fer fotografies i practicar esport
- C) Narrar relats, descobrir persones i recórrer altres llocs
- D) Cuinar i gravar vídeos per a internet
- E) Ballar i participar en concursos

9. En què consisteix el tercer pas del procés de tria professional?

- A) Informar-se sobre beques i subvencions**
- B) Buscar pràctiques en empreses
- C) Viure noves situacions i combinar-les amb les passions i capacitats
- D) Entrenar-se per a fer entrevistes de feina
- E) Triar una universitat de prestigi

10. Què simbolitza "la motxilla de la vida", segons Teresa?

- A) El conjunt de llibres que has llegit
- B) Els coneixements escolars i universitaris
- C) Les experiències personals que han modelat qui eres
- D) Les decisions errònies que has pres
- E) Els llocs on has viatjat durant la joventut

4. Comprensió Escrita

26. Llig el text següent i marca l'opció correcta. Només hi ha una resposta correcta per a cada pregunta.

Dragut, el pirata que aterrí la costa valenciana

Durant el segle XVI, moltes poblacions de la costa valenciana vivien amb la por dels corsaris barbarescos, que arribaven des del nord d'Àfrica per atacar pobles, robar mercaderies i capturar persones. Un dels més famosos i temuts va ser Turgut Reis, conegut a Europa amb el nom de Dragut. (blogs.ua.es)

Dragut era un mariner i corsari otomà amb molta experiència al Mediterrani. L'any 1550, la seua flota recorregué una part important de la costa valenciana. Durant aquella campanya atacà Benissa i Sant Joan d'Alacant, i també passà per Altea, on les seues naus buscaren aigua i provisions abans de continuar navegant cap al nord.

L'episodi més conegut, però, tingué lloc a Cullera. El 25 de maig de 1550, Dragut arribà amb diverses galeres i aprofità la desembocadura del riu Xúquer per acostar-se a la població. Els corsaris entraren a la vila, saquejaren cases i s'emportaren objectes de valor i nombrosos captius.

Per a les persones que vivien a la costa, el perill no era només perdre diners o aliments. Ser capturat podia significar ser traslladat al nord d'Àfrica i venut com a esclau o mantingut presoner fins que la família o alguna institució pagara un rescat. Per això, quan es divisaven naus sospitoses, moltes famílies abandonaven els camps pròxims a la mar i buscaven refugi en llocs més segurs.

Els atacs de Dragut i d'altres corsaris mostraren que la costa estava molt exposada. Les autoritats valencianes reforçaren progressivament les defenses amb torres de guaita, castells i sistemes d'avís. Els vigilants observaven la mar des de punts elevats i, quan detectaven una possible incursió, enviaven senyals perquè els habitants tingueren temps de protegir-se.

La figura de Dragut quedà especialment vinculada a Cullera. Hui existeix allí la coneguda Cova del Dragut, relacionada amb el record d'aquells atacs. Segons una llegenda local, la cova hauria servit fins i tot per a intercanviar captius o negociar rescats, encara que esta història no està demostrada documentalment.

Dragut continuà participant en moltes campanyes pel Mediterrani i es convertí en una figura llegendària, admirada pels seus aliats i temuda pels habitants de les costes cristianes. Però els seus atacs a terres valencianes formen part d'un fenomen molt més ampli: durant segles, viure prop de la mar significava també conviure amb el risc de veure aparéixer a l'horitzó unes veles enemigues.

Per això, les torres que encara hui es conserven en molts punts del litoral valencià no són només monuments antics. Són també el record d'una època en què la mar servia per comerciar i comunicar pobles, però podia convertir-se de sobte en la porta d'entrada del perill.

1. Per què Dragut podia causar tanta por entre les poblacions costaneres?

- a) Perquè atacava només grans ciutats.
- b) Perquè les seues incursions podien afectar tant els béns com la llibertat de les persones.
- c) Perquè governava directament els pobles valencians.
- d) Perquè controlava tots els ports del Mediterrani.
- e) Perquè les autoritats locals col·laboraven amb ell.

2. Què es pot deduir del fet que la flota de Dragut buscara aigua i provisions a Altea?

- a) Que les incursions necessitaven una logística i una planificació prèvies.
- b) Que Altea era aliada dels corsaris.
- c) Que les naus no podien navegar més d'un dia.
- d) Que els habitants ajudaven voluntàriament els atacants.
- e) Que Dragut volia instal·lar-se allí.

3. Per què la desembocadura del Xúquer podia facilitar un atac a Cullera?

- a) Perquè permetia acostar les embarcacions a la població.
- b) Perquè el riu era completament sec.
- c) Perquè només els corsaris podien navegar-hi.
- d) Perquè la població vivia dins del riu.
- e) Perquè no existia cap defensa a tota la comarca.

4. Què significava realment ser capturat per corsaris en aquella època?

- a) Fer un viatge temporal al nord d'Àfrica.
- b) Convertir-se automàticament en mariner.
- c) Córrer el risc de perdre la llibertat durant molt de temps.
- d) Rebre protecció d'un altre govern.
- e) Canviar de professió.

5. Per què moltes famílies abandonaven els camps quan veien naus sospitoses?

- a) Perquè preferien viure a la muntanya.
- b) Perquè buscaven reduir el risc de ser atacades o capturades.
- c) Perquè els camps quedaven inundats.
- d) Perquè els pirates sempre destruïen les collites.
- e) Perquè les autoritats els obligaven a emigrar.

6. Quina funció tenien realment les torres de guaita?

- a) Servir d'habitatge permanent als agricultors.
- b) Vigilar la mar i donar temps a la població per reaccionar.
- c) Guardar mercaderies.
- d) Atacar directament totes les naus enemigues.
- e) Controlar els impostos dels pescadors.

7. Per què la Cova del Dragut s'ha de tractar amb prudència des del punt de vista històric?

- a) Perquè la seua relació amb els rescats forma part sobretot de la tradició i no està totalment demostrada.
- b) Perquè la cova no existix actualment.
- c) Perquè Dragut mai va estar a Cullera.
- d) Perquè totes les llegendes són falses.
- e) Perquè només era una construcció moderna.

8. Què mostra el fet que Dragut atacara diverses poblacions en una mateixa campanya?

- a) Que les incursions podien formar part d'una estratègia més ampla i no d'un atac aïllat.
- b) Que cada poble era atacat per casualitat.
- c) Que els corsaris només buscaven aliments.
- d) Que les poblacions valencianes estaven completament indefenses.
- e) Que Dragut volia conquerir tot el territori valencià.

9. Per què les torres conservades hui tenen també valor històric?

- a) Perquè recorden una manera de defensar la costa davant d'un perill repetit.
- b) Perquè totes van ser construïdes per Dragut.
- c) Perquè només servien per observar el paisatge.
- d) Perquè eren palaus de les famílies nobles.
- e) Perquè marcaven les fronteres dels pobles.

10. Quina idea resumeix millor el text?

- a) Dragut va ser l'únic corsari que atacà la costa valenciana.
- b) Les incursions corsàries van influir en la manera de viure, defensar-se i organitzar la costa.
- c) Cullera va quedar completament abandonada després de 1550.
- d) Les torres de guaita van eliminar immediatament la pirateria.
- e) Els corsaris buscaven principalment establir-se als pobles valencians.

5. Expressió escrita

(Exercici 6 de l'examen d'A2 d'octubre de 2022: <https://iqcv.gva.es/va/nivell-a2>)

27. Tria una d'aquestes opcions i fes una redacció de 60-80 paraules:

- És la primera vegada que els teus amics et volen visitar des que vas decidir anar a viure a un altre país. T'han demanat que els dones alguns consells per a l'estada. Escriu-los un correu en què els expliques l'oratge que fa en la ciutat on vius, aconsella'ls sobre quina roba han d'endur-se i recorda'ls què és allò que no poden oblidar ficar en la maleta.
- Reescriu una història tradicional o clàssica (Caputxeta vermella, els tres porquets, La Cendrosa) adaptant-lo al context actual: has d'intentar que el conte siga políticament correcte en l'època actual, és a dir eliminar el masclisme, adoptar una visió feminista, ecològica, moderna i actual. Potser necessitaràs afegint un altre personatge o modificar la trama o modificant l'ordre dels successos. A més, pots reescriure altre tipus de textos com ara mites, llegendes o fets reals.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

6. Expressió Oral

28. Monòleg:

Tria un tema i parla entre 3-4 minuts:

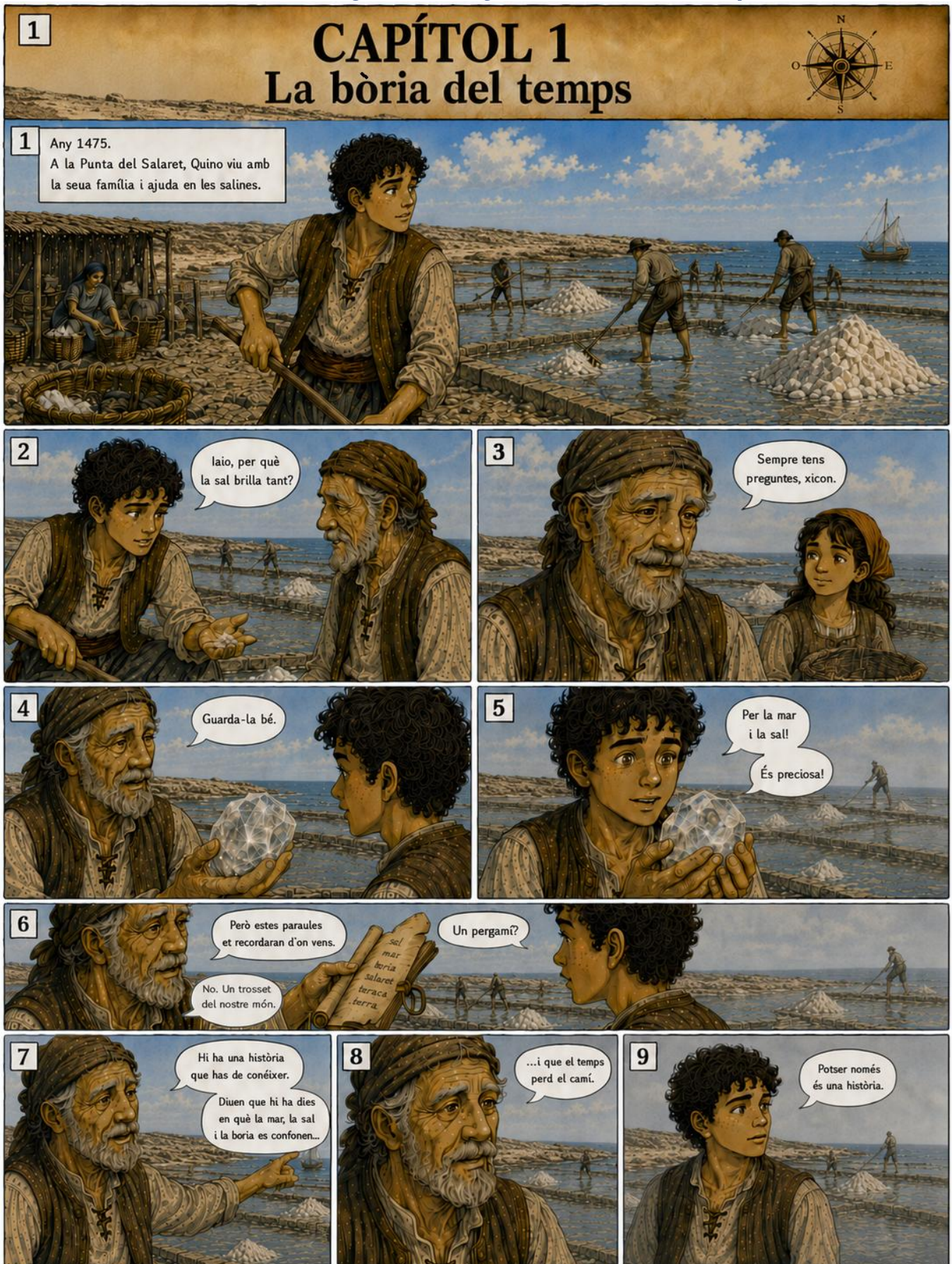
A) Cuina i menjars

- T'agrada cuinar? Tens temps per a fer-ho?
- T'agrada tastar menjars d'altres països o prefereixes el menjar tradicional? Per què?
- Quin és el teu plat preferit? Com es prepara?
- Creus que ara es menja pitjor que abans o millor?
- Compres el menjar en el mercat o en grans superfícies?

B) PEL·LÍCULES O SÈRIES

- T'agrada veure pel·lícules o sèries?
- Cada quant de temps veus pel·lícules o sèries?
- T'agrada anar al cinema o prefereixes veure pel·lícules a casa? Per què?
- Quina és la teua pel·lícula o sèrie favorita? De què tracta la teua pel·lícula o sèrie favorita? Per què t'agrada?
- Quina és la darrera pel·lícula o sèrie que has vist?
- Quina mena de pel·lícules o sèrie t'agraden?
- Prefereixes pel·lícules o sèrie amb final feliç o no?
- Quin és el teu personatge de ficció preferit? Per què?
- T'agrada el cinema en espanyol? Per què sí o per què no?

7. El valencià de la Vega Baixa: Quino el Salaret – Capítol 1

Exercicis Capítol 1 - La bòria del temps

1. Resumeix el capítol en 5 o 6 línies.

Explica qui és Quino, on viu, què li dona el seu iaio, què passa amb la bòria i on desperta després.

2. Opinió personal.

Com creus que se sent Quino quan desperta en l'any 2027? Tria dues emocions i justifica-les.

Exemple d'emocions: por, sorpresa, tristesa, confusió, curiositat, esperança.

3. Reflexiona sobre aquesta frase:

“Han canviat la terra, la llengua... i fins i tot els noms.”

Què vol dir Quino amb aquesta frase? Estàs d'acord que els noms dels llocs també formen part de la memòria d'un poble?

4. Paraules de la Vega Baixa d'origen valencià.

Busca en el capítol aquestes paraules o expressions i explica què signifiquen Després escriu una frase pròpia:

Paraula o expressió	Significat	Oració
bòria (boira)		
xicon		
no m'emboliques		

5. Topònims de la Vega Baixa que apareixen en el capítol.

Completa la taula:

Topònim	Què és o on apareix?	Què pot significar o quin origen pot tindre?
Punta del Salaret		
Platja del Salaret		
Playa de Los Locos		

6. Cognoms i noms propis.

En el capítol apareix el nom **Maria Bernabeu**.

- Quin personatge és Maria? _____
- D'on diu que és? _____
- El cognom **Bernabeu** és habitual en terres valencianes. Busca o dedueix de quin nom propi pot vindre. _____
- Per què pot ser important conservar els cognoms antics d'un territori? _____

7. Vertader o fals. Corregeix les frases falses.

- Quino viu l'any 1475 a la Punta del Salaret.
- El iaio de Quino li dona una pedra de sal màgica i un pergami.
- Quino entén perfectament què és un mòbil des del primer moment.
- Maria parla valencià perquè és de Guardamar del Segura.
- Toni diu que a Torrevieja tothom parla valencià.
- Quino perd la pedra i només conserva el pergami.

- g) La Platja del Salaret va canviar de nom després de construir-se un sanatori.
h) Quino està content perquè ja sap com tornar immediatament a l'any 1475.

8. Preguntes de comprensió. Respon amb frases completes.

a) Per què Quino pregunta al seu iaio per què brilla la sal? _____

b) Quina història conta el iaio sobre la mar, la sal i la bòria? _____

c) Què fa Quino quan la pedra comença a brillar? _____

d) Per què pensa Quino que potser és mort? _____

e) Quines coses del món actual li semblen més estranyes? _____

9. Comparació entre passat i present.

Fes una llista amb **tres elements del món de Quino** i **tres elements del món de 2027**.

Any 1475	Any 2027

Després explica quin canvi et sembla més impactant.

10. Activitat final d'escriptura.

Imagina que eres Quino i escrius una nota breu al teu iaio després de despertar en 2027. Has d'explicar-li:

- on has despertat;
- què has vist;
- a qui has conegut;
- què ha passat amb la pedra;
- com et sents.

Extensió orientativa: **8-10 línies.**

2

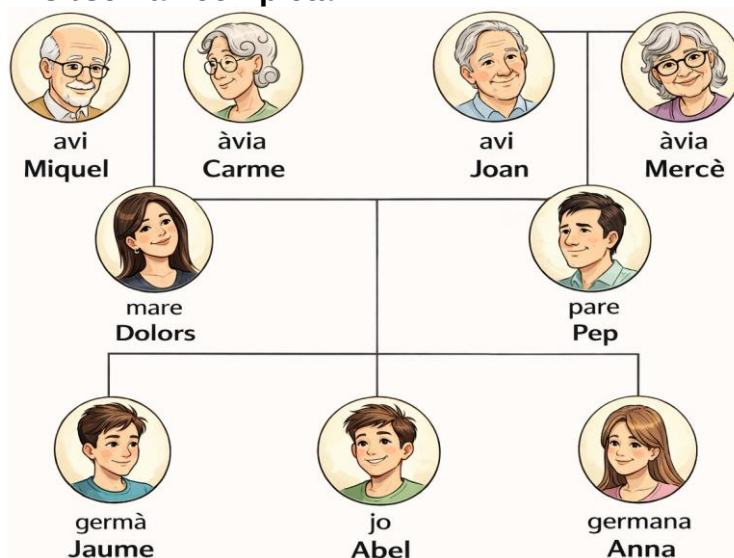
La família

Tema 2: La família

1. Vocabulari: la família

1. Observa i completa

• Jo em dic ____ El meu pare es diu ____ i la meua mare ____

• Tinc ____ germà i ____ germana. Es diuen ____ i ____.

• Els meus avis i àvies es diuen ____.
Vertader o fals

Marca V o F:

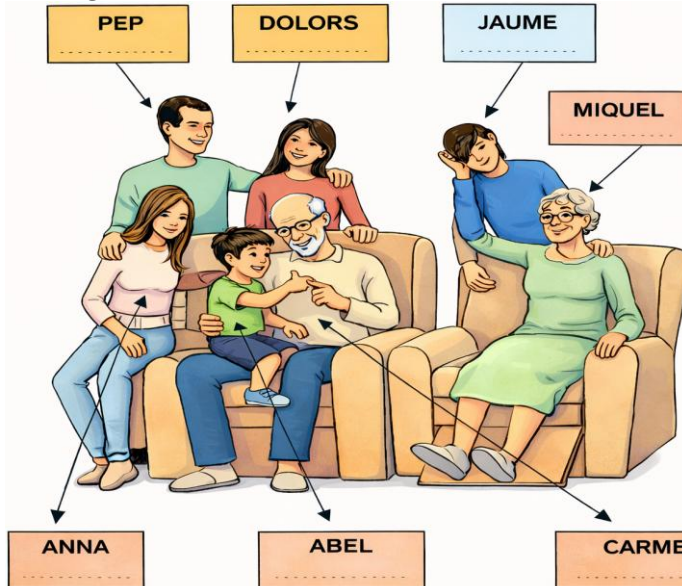
Abel és fill de Dolors i Pep. ____

Anna és la germana d'Abel. ____

Joan és l'avi per part de mare. ____

Jaume és fill únic. ____

2. Llegeix i escriu els noms de la família del dibuix:

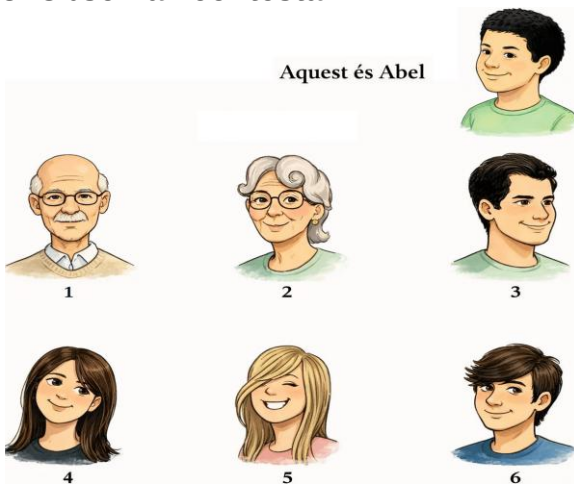

- El pare es diu Pep.
- La mare es diu Dolors.
- El fill gran es diu Jaume.
- El fill xicotet es diu Abel.
- La filla es diu Anna.
- L'avi es diu Miquel.
- L'àvia es diu Carme

Completa amb el meu / la meua / els meus / les meues.

- Pep és _____ pare.
- Dolors és _____ mare.
- Jaume és _____ germà.
- Anna és _____ germana.
- Miquel i Carme són _____ avis.

3. Observa i contesta

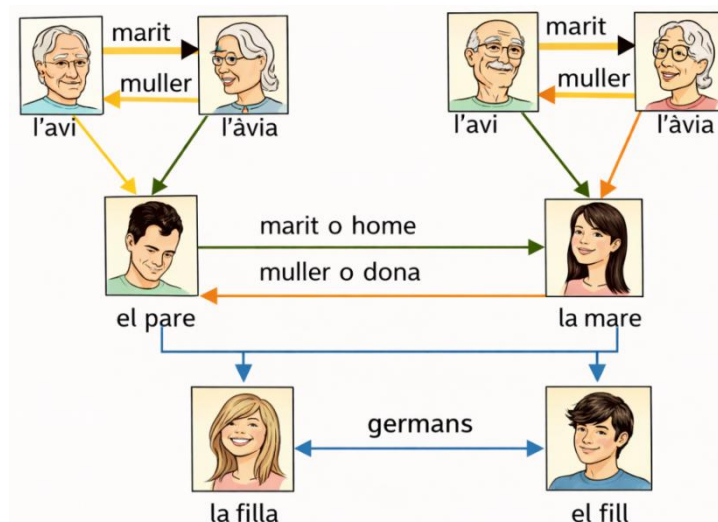

- Dibuix 1. És l'avi o l'àvia d'Abel?
- Dibuix 2. És l'àvia o la mare d'Abel?
- Dibuix 3. És el germà o el pare d'Abel?
- Dibuix 4. És la mare o la germana d'Abel?
- Dibuix 5. És el germà o la germana d'Abel?
- Dibuix 6. És el pare o el germà d'Abel?

Digues si les frases són vertaderes o no.

- ☐ Abel té dos germans.
- ☐ Abel té una germana.
- ☐ L'avi porta ulleres.
- ☐ El pare d'Abel és jove.
- ☐ L'àvia té els cabells blancs.

4. Aprén

5. Observa les regles per a passar les paraules de singular a plural:

- a) Paraules en singular que acaben en -a $\Rightarrow$ -es
- b) Paraules en singular que acaben en -à, -é, -è, -í, -ó, -ò, -ú $\Rightarrow$ -ns
- c) Paraules en singular que acaben en -s, -sc, -st, -x $\Rightarrow$ -os
- d) Paraules en singular que acaben en altres lletres $\Rightarrow$ -s

Canvia de nombre (passar de singular a plural o de plural a singular) les següents paraules tenint en compte les regles anteriors:

cosí, cosines, àvies, germà, filla, fill, oncle (o uncle), adopció, bessó, xicon (nòvio), descendent, germanastre

Singular	Plural
cosí	cosins

6. Observa aquesta fotografia i completa amb:

cosí - pare - germà - oncles - mare

És l'aniversari de Rosa.

Jo soc Boris, soc el _____ de Rosa.

La nostra _____ és la que porta el pastís d'aniversari.

El _____ porta el paquet amb el regal que li farem a Rosa.

A la festa també han vingut els _____, que es diuen Maria i Eduardo, i el seu fill, Rafael, que és el nostre _____.

7. Llig les pistes i escriu la paraula correcta (usa l'article correcte: el/la/l').

- a) El fill del meu fill. → _____
- b) La germana del meu pare. → _____
- c) El pare de la meua mare. → _____
- d) El marit de la meua tia. → _____
- e) La filla del meu germà. → _____
- f) La mare del marit de la meua filla. → _____
- g) El fill de la meua madrastra. → _____
- h) La dona del pare. → _____

8. Mini arbre familiar (relacions). Llig els noms i completa les frases amb la relació adequada.

Noms: Andreu (pare), Laura (mare), Teo (fill), Carla (filla), Vicent (pare d'Andreu), Rosa (mare d'Andreu), Josep (pare de Laura), Maria (mare de Laura).

- a) Vicent és _____ d'Andreu i _____ de Teo.
- b) Rosa és _____ d'Andreu i _____ de Carla.
- c) Josep és _____ de Laura i _____ de Teo i Carla.
- d) Maria és _____ de Laura i _____ d'Andreu.
- e) Teo i Carla són _____ entre ells.
- f) Andreu és _____ de Carla i _____ de Laura.

9. Família per afinitat

Marca amb ☒ ☐ si és parentiu per sang o per afinitat: *sogre, cosí, cunyada, fillastre, padrastre, madrastra, gendre, nora.*

10. Article i apostrofació. Completa amb: el / la / l' / els / les.

- ____ oncle · ____ àvia · ____ germans · ____ amiga de la família · ____ avi
- ____ tia · ____ cosina · ____ nebots · ____ home · ____ avis

11. Masculí i femení. Escriu la parella de cada paraula:

- el germà → la _____
- el cosí → la _____
- el nebot → la _____
- el cunyat → la _____
- el sogre → la _____

12. Singular i plural. Transforma al plural o al singular segons corresponga:

- la tia → _____
- els nets → _____
- la filla → _____
- els cosins → _____
- les sogres → _____

13. Possessius (concordança). Completa amb el possessiu correcte: el meu/la meua/els meus/les meues; el teu/la teua..., etc.

- ____ pare es diu Joan.
- Marta i Paula són ____ cosines.
- On és ____ àvia?
- Ells viuen amb ____ sogres.
- Anna presenta ____ marit.

14. Descripció física (cos humà). Escriu una frase per a cada membre de la família amb un tret físic (ulls, cabell, alçada...).

- El meu pare _____.
- La meua germana _____.
- La meua àvia _____.

15. Verbs SER / DIR-SE / TENIR (present). Completa:

- Jo _____ David i _____ 45 anys. (dir-se / tenir)
- Ella _____ la meua mare i _____ Ana. (ser / dir-se)
- Nosaltres _____ dos germans i _____ una cosina. (tenir)

16. Preposicions amb família. Completa amb de / d' segons corresponga.

- És el pare ____ Aina.
- Són els cosins ____ Òscar.
- La germana ____ Irene viu a Alacant.
- Pere és el fillol ____ ma mare

17. Oració simple: ordre de paraules. Reordena per formar frases correctes.

- mare / la / és / Ana
- cosins / els meus / són / ells
- avi / té / 78 / l' / anys

18. Possessius: concordança gènere i nombre. Tria l'opció correcta.

- Maria presenta (el seu / la seua) germà Pau.
- On són (els teus / les teues) cosines?
- Vivim amb (els nostres / les nostres) avis.

19. Quantificadors amb família. Completa amb: cap, algun/alguna, alguns/algunes, molts/moltes, pocs/poques, dos/dues.

- Tinc _____ germans i _____ cosines.
- En la meua família hi ha _____ nens menuts.
- No tinc _____ nebots.

20. Contraccions: del / al. Completa amb: del / al.

- Demà anem ____ parc amb la família ____ meu amic.
- La festa ____ aniversari és ____ migdia.

21. Comprensió oral 1 - Presentació de la família (Mòdul 1 Tema 2 àudio 1)

Marca la resposta correcta:

- a) Clara viu amb els seus avis.
- b) Clara té dos fills.
- c) El dinar familiar és a les 16:00.

22. Comprensió oral 2 — Telefonada per a dinar (Mòdul 1 Tema 2 àudio 2). Respon vertader (V) o fals (F):

- ____ Queden a les 13:30.
- ____ Queden dissabte.
- ____ Va Maria, la cosina.

23. Comprensió oral 3 — Les edats (Mòdul 1 Tema 2 àudio 3). Contesta (numèricament):

- Quants anys té l'àvia? _____
- Qui és més jove: Pau o Carla? _____
- Quina és l'edat del pare? _____

25. Contesta amb el nom dels parentius:

Persona que, per mort, ha perdut el seu cònjuge i no s'ha tornat a casar: _____

Germana d'un cònjuge respecte a l'altre: _____

La dona respecte als fills: _____

Persona respecte del seu pare o de la mare: _____

Mare del pare o de la mare: _____

La dona respecte a la seua sogra: _____

Filla d'un fill: _____

Germà del pare: _____

El pare del marit: _____

Persona considerada en relació amb els seus padrins: _____

Pare de l'avi o de l'àvia: _____

26. Ordena aquestes paraules, forma frases i tradueix les oracions:

1. tens? germans Quants
2. germà una Tinc i germana. un
3. pare meu es Joel. diu El
4. i Tinc gats. tres una tortuga
5. tinc germans. No
6. tres Tinc oncles. ties tres i
7. cosins Quants tens?
8. tinc No germanes

27. Llegeix:

A casa som 8 persones.

El meu pare es diu Antoni. Té 51 anys i és paleta.

La meua mare es diu Pilar. Té 49 anys i treballa en una llibreria.

Som 5 germans: Sara, Maria, Pol, Tània i jo.

Sara és la més major, té 24 anys i treballa en una fleca. Després ve Maria que té 22 anys i treballa en una perruqueria. Tot seguit ve Pol que té 20 anys i estudia periodisme a Barcelona. Tània té 17 anys i fa segon de batxillerat.

Finalment vinc jo, que soc el més xicotet. Em dic Pau, tinc 15 anys i estudie quart d'E.S.O.

Els meus avis paterns també viuen a casa. Es diuen Jaume i Neus, i tots dos tenen 73 anys.

- Ara explica com és la teua família:

A casa vivim

El meu pare

28. Comprensió escrita 1 — Text: Una família de Torrevella

Text:

«Som la família García. Vivim a Torrevella, al barri del Centre. El pare treballa en un taller i la mare en una escola. Tenim tres filles: Anna (que va nèixer el 14/02), Júlia (que va nèixer el 30/06) i Sara (que va nèixer el 10/10).

Els dissabtes visitem els avis. A l'estiu anem a la platja a les 18:30.»

Preguntas:

- On viuen?
- Quants fills tenen?
- Quines són les dates d'aniversari?
(escriu-les en paraules)
- Quan van a la platja a l'estiu?
- On treballa la mare?

30. Comprensió escrita 3 — Horaris familiars

Taula d'horaris (dilluns):

Pare: treballa de huit del matí a quatre de la vesprada · Mare: treballa de nou del matí a tres de la vesprada de dilluns a divendres · Fill: va a l'escola de huit i mitja del matí a dues i mitja del migdia de dilluns a divendres · Filla: va a l'escola de huit i mitja del matí a dues i mitja del migdia de dilluns a divendres · Dinar familiar: A les tres i quart de la vesprada de dilluns a divendres i a les dos del migdia dissabtes i diumenges · Deures: dimarts i dijous a les cinc de la vesprada i dilluns i dimecres a les set de la vesprada. · Dormir: a les onze menys quart de la nit.

Respon:

- A quina hora comença a treballar el pare? _____
- Quan és el dinar familiar? _____
- Quantes hores treballa la mare? _____
- Quantes hores treballa el pare? _____
- Si hui és diumenge a quina hora han de fer els deures els xiquets demà? _____
- Quantes hores d'escola tenen els fills? _____
- A quina hora se'n van a dormir _____

31. Parelles: «Presenta la meua família»

En parelles. La persona **A** presenta la seua família a la persona **B** (2 minuts). Després canvien. Usa: salutacions, possessius, gènere/nombre, edats, una hora, una data.

32. Telefonada breu

Role-play. A truca a B per convidar la família de B a un dinar. Acordeu dia i hora. Incloeu una presentació i un comiat.

33. «Troba algú que...». Mou-te per la classe i pregunta als companys en valencià. Escribeu noms.

- ... tinga dues germanes.
- ... tinga una àvia que viu a prop.
- ... celebre l'aniversari al juny.
- ... dina amb la família després de les 15:00.

2. Gramàtica

2.1. El Nombre: singular i plural

Formació del nombre	Exemples
a) Generalment, el plural es forma afegim al singular una -s.	<i>Port, ports; home, homes;</i>
b) Els acabats en -a àtona canvien aquesta -a en -es.	<i>filla, filles; dona, dones;</i>
	<i>amic, amiga; pasqua, pasqües; plaça, places; puça, puces aigua, aigües; pluja, pluges;</i>
c) La majoria de les formes acabades en vocal tònica afegeixen -ns.	<i>cosí, cosins, cosines; germà, germans, germanes;</i>
d) Els acabats en vocal tònica seguida de -s afegeixen -os. També afegeixen -os els acabats en: -ç -x, -ix, -tx, -sc, -st -xt i -ig.	<i>gos, gossos; dolç, dolços; pas, passos; braç, braços; sufix, sufixos; coix, coixos; despatx, despatxos; disc, discos; gust, gustos; text, textos; desig desitjos;</i>
e) Alguns substantius acabats en -s són invariables.	<i>el dilluns, els dilluns; el llapis, els llapis;</i>

34. Escribe la forma del plural dels noms següents.

La rosa L'oca
 La fulla La finestra
 La taula La groga
 La casa La plaça
 El pa El carbó
 El volcà El fre
 El pi El camió
 El cosí El bé

35. Escriu el plural dels noms següents i, en acabant, agrupa'ls segons la manera com s'han format.

xic		dia		raó		peix		text	
plaça		anglés		egua		platja		taca	
avís		despatx		cotxe		interés		gust	
llaç		valencià		tros		desig		cranc	

AFIGEN UNA -S	CANVIEN -A PER -ES	AFIGEN -NS	AFIGEN -OS	AFIGEN -OS o -S

2.2. Els possessius

Indiquen possessió o propietat, pertinença, especificació i relació d'algú o d'alguna cosa respecte del nom que determinen. Tenen variació de gènere i de nombre.

	SINGULAR		PLURAL	
	masculí	femení	masculí	femení
1a pers. sing.	el meu	la meua	els meus	les meues
2a pers. sing.	el teu	la teua	els teus	les teues
3a pers. sing.	el seu	la seua	els seus	les seues
1a pers. pl.	el nostre	la nostra	els nostres	les nostres
2a pers. pl.	el vostre	la vostra	els vostres	les vostres
3a pers. pl.	el seu	la seua	els seus	les seues

Els possessius poden usar-se davant del nom (avantposats) o darrere del nom (postposats) al qual determinen. Quan van davant del nom, han d'anar acompanyats de l'article determinat: *el meu ordinador, la teua companya, els teus llibres*, etc.

Activitats

36. Completeu les frases següents amb els possessius corresponents:

- a No he vist mai _____ cosines (de tu).
- b Vull que em donen _____ adreça (d'ells).
- c _____ situació econòmica comença a ser perillosa (de nosaltres).
- d Quina és _____ habitació (de vosaltres)?
- e _____ cotxe és molt ràpid (de mi).
- f _____ opinió no m'importa (d'ella).
- g No puc suportar _____ veïns (de mi).
- h _____ nebot (de mi) és amic de _____ germanes (de tu).
- i _____ ordinador s'ha espatlat (d'ell).
- j _____ festes són molt conegudes (de nosaltres).
- k Sense voler he agafat _____ llibre (de vostè).
- l Diumenge que ve anirem _____ restaurant a dinar (d'ell).
- m Ella sempre es posa la roba de _____ germana (d'ella).
- n Joan i Pere, quan ixen a caminar, no compten mai amb _____ amics (de vosaltres).

37. Completa amb els possessius

1. _____ oncle (de mi) i _____ cosina (de tu) són germans.
2. _____ botiga (d'ella) és més gran que _____ (de nosaltres).
3. _____ núvia (de mi) no té _____ llibres (de tu) d'història.
4. Quin és _____ objectiu (de vosaltres) vital? _____ objectiu (de nosaltres) vital és ser completament independents.
5. _____ fills (d'ells) parlen català, castellà i anglès.
6. _____ casa (de nosaltres) és a tocar _____ (la de vosaltres).
7. _____ professor (de mi) de portugués és brasiler.
8. _____ cambra (d'ells) té un llit molt gran
9. _____ germà (de mi) i _____ (de tu) tenen la mateixa edat.
10. _____ cap (de vosaltres) és l'home de _____ germana (de mi).

38. Completa amb els possessius

- 1) Anna i Carles tenen un pis. _____ pis és gran.
- 2) La mare i jo tenim un gat. _____ gat es diu "Taques".
- 3) David viu a Elx i _____ xicota a Girona.
- 4) Vosaltres sou els nous comercials? Doncs aquests són _____ despatxos.
- 5) Jo visc a Pedreguer, i _____ adreça és Carrer Major número dotze.
- 6) Saps el telèfon de Susanna? – Sí, _____ número és 785 63 21
- 7) Al meu marit i a mi ens agrada la mateixa música, _____ gustos són els mateixos.
- 8) Ei, Marc, em deixes _____ calculadora?
- 9) Tracta bé els animals, ells també tenen _____ sentiments.
- 10) Xiao-Li és torrevellenc, però _____ pares són xinesos.

- 11) Les xiquetes tenen molts joguets, _____ joguets són molt bonics.
- 12) John parla molt bé el valencià, _____ professor deu ser molt bo.
- 13) Tinc dos fills i una filla. _____ fill major es diu Oriol, el petit Adrià i _____ filla es diu Aïna.
- 14) Tu i jo tenim idees molt diferents, però malgrat _____ diferències ens entenem molt bé.
- 15) Ei, Marcel, acaba de veure _____ germanes pel carrer.
- 16) El teu germà i tu cuineu molt bé, _____ menjar està sempre molt bo.
- 17) Tinc cotxe i moto. _____ moto és nova, però el cotxe ja és vell.
- 18) La mare i jo no ens assemblem gaire, _____ cara és més rodona que la d'ella, i _____ ulls són més clars que els meus.
- 19) Escris molt bé, _____ poemes són molt interessants.
- 20) Em deixes trucar, per favor? _____ telèfon mòbil no té bateria.

39. Posa als espais buits del text següent les formes de possessiu que hi corresponguen. Recorda que cal que hi afegisques també l'article corresponent.

Joan va a estudiar a casa de Pere. Quan arriba, deixa l'abric al penjador. Quan se'n vol anar, no el troba:

Joan: —Que has vistabric?

Pere: —No. Que no és al penjador?

Joan: —No. Al penjador només hi haamericana?

Pere: —.....americana? Sí que és estrany. Jo l'havia deixada ahabitació.

Joan: —Potsermare opare l'han posada ací.

Pere: —No.pares no hi són. Només hi hagermanes.

Joan: —Així, doncs, potsergermanes sabran on estàabric.

Pere: —Ara els ho preguntaré. Ep! Maria! Antònia! Joan no trobaabric.

Germanes: —El tenim ahabitació.

Pere: —Ahabitació?

Joan: —Sí que és estrany! I per què l'han portat ahabitació?

3. Comprensió Oral

31. Escolta l'entrevista i tria la resposta correcta per a cada pregunta. Només hi ha una resposta correcta per cada pregunta:

1. **Quin és el nom del programa radiofònic?**
 - a) La veu del Pati
 - b) La ràdio de Jaume I
 - c) La veu dels Xiquets
 - d) Pati en Acció
2. **Qui entrevista Enric Pasqual en el programa?**
 - a) Els professors
 - b) L'alumnat de sisé
 - c) Els pares dels alumnes
 - d) L'alumnat de cinqué
3. **On va estudiar Enric Pasqual?**
 - a) En una escola de València
 - b) En un col·legi privat
 - c) A l'Escola Jaume I de Benidorm
 - d) En una altra ciutat
4. **Quan va descobrir que volia ser escriptor?**
 - a) Quan era adolescent
 - b) Quan era xicotet
 - c) Quan estudiava periodisme
 - d) Després de publicar el primer llibre
5. **En quina secció escrivia Enric quan treballava al periòdic?**
 - a) En el suplement infantil
 - b) En la secció d'esports
 - c) En la secció de cultura
 - d) En la portada
6. **Quin conte li va fer guanyar el Premi Parauletes?**
 - a) "El viatge fantàstic de les sirenes"
 - b) "Un espill per a la reina de les fades"
 - c) "Històries d'un poble"
 - d) "Les aventures de Benidorm"
7. **Quin any va guanyar el Premi Parauletes?**
 - a) 1990
 - b) 1995
 - c) 2000
 - d) 1998
8. **Què opinava la família d'Enric sobre la seua decisió de ser escriptor?**
 - a) Els pares estaven molt contents
 - b) Els pares preferien que continuara en el periodisme
 - c) Tots li van donar suport des del principi
 - d) Les filles no estaven d'acord
9. **Qui va animar Enric a ser escriptor?**
 - a) Els seus pares
 - b) Els seus professors
 - c) La seua dona, Marta
 - d) Els seus amics
10. **En quin llibre es va inspirar Enric en les seues filles?**
 - a) "Històries d'un poble"
 - b) "El viatge fantàstic de les sirenes"
 - c) "Contes per a l'hora de dormir"
 - d) "Els amics de l'aventura"

(Exercici 2 (6'27'') de l'examen d'A2 de novembre de 2017: <https://jqcv.gva.es/va/nivell-a2>)

4. Comprensió Escrita

32. Contesta les següent preguntes de comprensió. Només una és la correcta:

LES PESTES QUE TRANSFORMAREN LA VEGA BAIXA

A mitjan segle XVII, la Vega Baixa del Segura era una comarca agrícola amb una horta molt rica, nombrosos pobles i una població que vivia principalment del camp, del comerç i de les activitats relacionades amb el riu Segura. Oriola era la ciutat més important de la zona, però la vida econòmica i social s'estenia per tota la comarca.

L'any 1648, una terrible epidèmia de pesta arribà a la Vega Baixa i alterà profundament la vida dels seus habitants. La malaltia es propagava amb rapidesa i provocava febres, debilitat i, en molts casos, la mort. En aquella època encara no se sabia que la pesta estava relacionada amb les puces de les rates, de manera que les autoritats intentaven frenar-la amb els coneixements que tenien.

Una de les principals mesures era aïllar les poblacions afectades. Es vigilaven els camins, es controlaven les entrades als pobles i les persones sospitoses d'haver estat en contacte amb malalts podien ser obligades a guardar quarantena durant diverses setmanes. També es limitava el moviment de persones i mercaderies entre unes localitats i altres. L'objectiu era semblant al d'un confinament actual: evitar que el contagi passara d'un poble a un altre.

Però estes mesures no sempre funcionaven. Moltes persones fugien per por, faltaven treballadors per cultivar els camps i resultava difícil atendre els malalts i enterrar els morts. La pesta de 1648 provocà una greu crisi demogràfica i econòmica en diversos punts de la Vega Baixa. A més, la comarca patiria noves epidèmies durant les dècades següents, especialment entre 1676 i 1678.

Les conseqüències es notaren durant molt de temps. Alguns camps quedaren sense suficients treballadors i diverses localitats necessitaven recuperar població. A poc a poc arribaren a la Vega Baixa famílies procedents de territoris pròxims, especialment de Múrcia, atretes per les terres de cultiu i les possibilitats de treball.

Estos moviments de població també influïren en la llengua. Durant segles, el valencià havia tingut una presència molt important a la Vega Baixa. L'arribada de nous habitants castellanoparlants afavorí progressivament l'ús del castellà. Més tard, després de la Guerra de Successió, els Decrets de Nova Planta reforçaren l'ús oficial del castellà i acceleraren un procés de substitució lingüística que es produí al llarg de diverses generacions.

El castellà tradicional que acabà parlant-se a la comarca, però, conservà moltes paraules i formes procedents del valencià. Encara hui el parlar de la Vega Baixa conté nombrosos valencianismes, una mostra de la llengua que havia estat present durant segles.

La pesta del segle XVII, per tant, no afectà només la salut. Les morts, la despoblació, l'abandonament temporal de terres, l'arribada de nous pobladors i els canvis polítics posteriors contribuïren a transformar profundament la societat, l'economia i també la llengua de la Vega Baixa del Segura.

PREGUNTES DE COMPRENSIÓ:

1. Per què les autoritats controlaven els camins i les entrades als pobles durant l'epidèmia?

- a) Per evitar que els agricultors abandonaren els camps.
- b) Per impedir que el comerç amb Múrcia augmentara.
- c) Per reduir les possibilitats que la malaltia passara d'un lloc a un altre.
- d) Per obligar la població a quedar-se a treballar.
- e) Per evitar que arribaren aliments de fora.

2. Què es pot deduir del fet que moltes persones fugiren dels pobles afectats?

- a) Que la població confiava completament en les autoritats.
- b) Que la por a la malaltia podia pesar més que les normes establides.
- c) Que la pesta afectava només els treballadors del camp.
- d) Que els habitants preferien viure a les ciutats.
- e) Que les quarantenes no existien.

3. Per què la pesta també va provocar problemes econòmics?

- a) Perquè es van prohibir tots els cultius de la comarca.
- b) Perquè moltes persones deixaren de treballar o moriren i faltava mà d'obra.
- c) Perquè es va assecar el riu Segura.
- d) Perquè els comerciants deixaren d'utilitzar diners.
- e) Perquè la població abandonà definitivament l'agricultura.

4. Quina conseqüència podia tindre la despoblació sobre els camps de la Vega Baixa?

- a) Que augmentara immediatament la producció.
- b) Que faltaren persones per cultivar-los i mantindre'ls.
- c) Que desapareguera tota l'aigua de reg.

6. Per què la substitució del valencià pel castellà no es pot explicar només per la pesta?

- a) Perquè la pesta no va provocar cap mort.
- b) Perquè també influïren els moviments de població i els canvis polítics posteriors.
- c) Perquè el castellà ja era l'única llengua de la comarca abans del segle XVII.
- d) Perquè els Decrets de Nova Planta protegiren el valencià.
- e) Perquè les llengües no canvien mai amb el temps.

7. Què indica la presència actual de valencianismes en el castellà de la Vega Baixa?

- a) Que el valencià no es va parlar mai realment a la zona.
- b) Que les llengües que desapareixen d'un ús habitual poden deixar rastres en una altra llengua.
- c) Que tots els habitants de la comarca són bilingües.
- d) Que el castellà de la Vega Baixa és igual al de qualsevol altra zona.
- e) Que el valencià va substituir el castellà després del segle XVIII.

8. Quina relació hi ha entre les epidèmies i l'arribada de nous pobladors?

- a) Les epidèmies augmentaren tant la població que calgué repartir-la.
- b) La pèrdua d'habitants va crear la necessitat d'atraure o rebre nova població.
- c) Els nous pobladors arribaren abans de les epidèmies per evitar-les.
- d) Les epidèmies impedièn qualsevol moviment de població durant segles.
- e) Els nous pobladors arribaren només per motius religiosos.

9. Quina idea resumeix millor l'efecte de la pesta sobre la Vega Baixa?

- a) Va ser només un problema sanitari de curta duració.
- b) Va provocar canvis que afectaren la població, l'economia i, indirectament, la llengua.
- c) Va fer desaparèixer definitivament tots els

- d) Que els camps passaren a ser boscos.
e) Que només es cultivara arròs.

5. Per què arribaren famílies procedents de Múrcia a la comarca?

- a) Perquè buscaven noves oportunitats en una zona que necessitava població i treballadors.
b) Perquè havien sigut expulsades de tots els pobles murcians.
c) Perquè les autoritats volien eliminar l'agricultura.
d) Perquè només elles sabien parlar valencià.
e) Perquè la pesta havia afectat exclusivament Múrcia.

pobles de la comarca.

- d) Va acabar amb el comerç però millorà l'agricultura.
e) Va provocar que tota la població emigrara a Múrcia.

10. Què ens mostra este episodi sobre la història d'una comarca?

- a) Que els canvis demogràfics poden acabar tenint conseqüències culturals i lingüístiques.
b) Que les epidèmies només afecten la salut de les persones.
c) Que els canvis polítics no tenen cap relació amb la llengua.
d) Que les llengües canvien sempre d'un dia per a l'altre.
e) Que les crisis econòmiques no modifiquen mai una societat.

5. Expressió escrita

33. Tria una d'aquestes opcions i fes una redacció de 60-80 paraules:

- Tens una cita amb el teu cosí aquesta vesprada, però no et trobes bé i no podràs veure'l. Escriu-li un correu electrònic per a disculpar-te, explicar-li què et passa i proposar-li quedar un altre dia.
- La família: Quins avantatges té pertànyer a una família nombrosa? I quins desavantatges? Tens una relació propera amb els teus oncles i cosins? Et reuneixes molt sovint amb la família? Eres una persona familiar? En quins moments de la teua vida necessites més la família? Quines coses t'agrada fer amb la família? Prefereixes passar temps amb els teus amics o la teva família? Coneixes el teu arbre genealògic? T'agradaria conèixer-ho?

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

6. Expressió Oral

34. Monòleg:

Tria un tema i parla entre 3-4 minuts:

A. El Coronavirus

- Quins canvis t'han resultat difícils?
- Creus que has hagut de fer canvis que han resultat positius?
- Quin canvi ha tingut més impacte al teu dia a dia?
- Quines mesures de precaució has estat prenent?
- Com creus que els governs han controlat la situació?
- Quines mesures s'han pres al teu país contra el virus?
- Creus que la majoria de la gent segueix les mesures establertes pels governs?
- Penses que hi ha països que han actuat millor davant del virus?
- Què opines sobre les mesures de quarantena?
- Com creus que es pot afrontar millor una quarantena?
- Què opines sobre les possibles vacunes?

B. L'educació

- Creus que és important l'educació?
- On has estudiat tu? Creus que has rebut una bona educació?
- Com descriuries l'educació que vas rebre a ta casa? Com descriuries en què consisteix rebre una bona educació?
- Esteu d'acord amb l'afirmació que per rebre una bona educació cal pagar-la?
- Creus que l'educació està millorant amb el temps o penses que empitjora?
- Penses que és possible que tothom tinga accés a una bona educació?
- Quines creus que serien les conseqüències que tothom poguera accedir a una educació de qualitat?
- Creus que l'educació hauria de ser gratuïta i accessible per a tothom?
- Quines creus que són les diferències entre les escoles o universitats públiques i les privades?
- Consideres que les escoles o les universitats et preparen bé per a la vida?
- Creus que el sistema educatiu del teu país és bo?
- Si poguessis, què t'agradaria canviar del sistema educatiu del teu país?
- Quin país o països consideres que tenen un bon sistema educatiu?

35. Diàleg:

Trieu un d'aquests diàlegs i parleu entre 3-4 minuts:

■ LA BODA

PERSONA A

Et cases! Ja has decidit el lloc, la data i l'hora. La PERSONA B és família teua, i et fa molta il·lusió que assistisca al casament. Informa la PERSONA B de tots els detalls de la celebració i anima-la a anar al casament.

PERSONA B

La PERSONA A, que és de la teua família, et convida al seu casament. Tens moltes ganes d'anar a l'acte, però hi ha un inconvenient: ja tens un altre compromís programat per a la data de la boda. Explica el compromís a la PERSONA A i disculpa't per no poder assistir a la celebració

■ BUSQUEU COMPANYY O COMPANYYA DE PIS

PERSONA A

La teua situació laboral t'ha obligat a canviar de població i no hi ha cap altra opció més econòmica que compartir pis de lloguer. T'han parlat d'algú (PERSONA B) que es troba en la mateixa situació i quedes amb ella. Explica-li quin caràcter tens, quins són els teus hàbits quotidians i quin tipus d'habitatge busques per a poder arribar a un acord de convivència.

PERSONA B

La teua situació laboral t'ha obligat a canviar de població i no hi ha cap altra opció més econòmica que compartir pis de lloguer. T'han parlat d'algú (PERSONA A) que es troba en la mateixa situació i quedes amb ella. Explica-li quin caràcter tens, quins són els teus hàbits quotidians i quin tipus d'habitatge busques per a poder arribar a un acord de convivència.

7. El valencià de la Vega Baixa: Quino el Salaret – Capítol 2.

PÀGINA 1 - Cap a la biblioteca

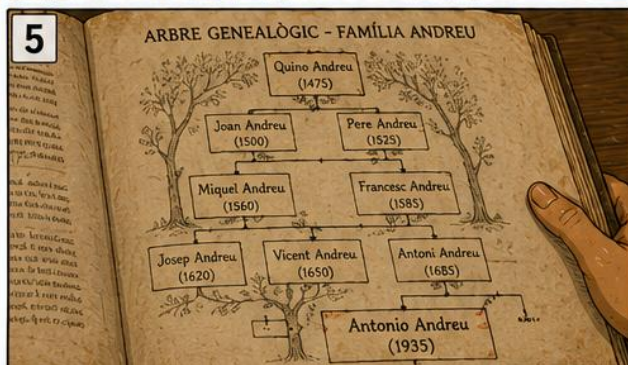

2

NOM	COGNOM	ORIGEN	OFICI
Joan	ANDREU	Torrevel·la	saliner
Pere	Rocamora	Torrevel·la	pescador
Marti	Pérez	Guardamar	pescador
Miquel	Gisbert	Oriola	fuster
Bernat	Ferrandis	Elx	llaurador
Gilbert	Santacreu	Múrcia	teixidor

Exercicis Capítol 2 — *El secret de Torrevella*

1. Resumeix el capítol en 5 o 6 línies.

Explica per què Maria, Toni i Quino van a la biblioteca, què descobreixen sobre la pedra de sal, què aprenen sobre el passat lingüístic de Torrevella i quina sorpresa final afecta Toni.

2. Opinió personal.

Quina part del capítol t'ha semblat més interessant o sorprenent? Explica per què.

Pots parlar de:

- la història de la bòria;
- el cognom **Vilella**;
- el passat valencià de Torrevella;
- el descobriment sobre la família **Andreu**;
- la possible relació entre Toni i Quino.

3. Reflexiona sobre aquesta frase:

“Potser la llengua es va perdre. Però encara queda dins de les paraules que dieu.”

Què vol dir Quino? Creus que una llengua pot continuar viva dins de paraules soltes, cognoms o noms de lloc? Raona la resposta.

4. Paraules de la Vega Baixa d'origen valencià.

Busca en el capítol aquestes paraules o expressions, explica què signifiquen i escriu una frase:

Paraula o expressió	Significat	Oració
bòria (boira)		
xiconà		
no m'emboliques		
vila		

5. Topònims de la Vega Baixa que apareixen en el capítol.

Completa la taula:

Topònim	On apareix o per què és important?	Possible significat o origen
Torrevella		
Cabo Roig / Cap Roig		
La Mata		
Vega Baixa		
Oriola		

6. Cognoms d'origen valencià o habituals en terres valencianes.

En el capítol apareixen diversos cognoms. Completa la taula:

Cognom	Personatge o document on apareix	Possible origen o significat
Andreu		
Vilella		

7. Vertader o fals. Corregeix les frases falses.

- a) Maria pensa que la història de la pedra és massa concreta i que pot aparèixer en algun document antic.
- b) Els personatges van a la biblioteca de La Mata.
- c) Quino coneix Cap Roig perquè hi anava amb son pare a vendre sal als pescadors.
- d) Pilar Vilella diu que el seu cognom no té cap significat.
- e) Maria explica que una **vilella** és una vila xicoteta.
- f) El pergamí parla d'una bòria estranya i d'una pedra de sal.
- g) En el registre de famílies apareix el cognom **Andreu** l'any 1475.
- h) Maria descobreix que Toni podria ser descendent de Quino.
- i) Segons Maria, a Torrevella sempre s'ha parlat només castellà.
- j) Quino diu que la llengua encara queda dins de les paraules que diu la gent.

8. Preguntes de comprensió. Respon amb frases completes.

- a) Per què Quino està preocupat al principi del capítol? _____
- b) Per què Maria proposa anar a una biblioteca? _____
- c) Què significa **Cap Roig** segons l'explicació de Quino? _____
- d) Qui és Pilar Vilella? _____
- e) Què descobreixen en el pergamí antic? _____
- f) Què passa quan Maria investiga la família **Andreu**? _____

9. Història i llengua.

Maria explica que a Torrevella fa segles es parlava valencià, però que després la llengua es va anar perdent.

Completa aquest esquema:

Fet històric	Conseqüència segons el capítol
Expulsió dels moriscos	

Fet històric	Conseqüència segons el capítol
Epidèmies de pesta	
Arribada de gent de Múrcia	
Decret de Nova Planta i persecució del valencià	

Després fes una redacció de 5 línies explicant perquè es va deixar de parlar el valencià i de si creus que el valencià ha desaparegut del tot de Torrevella justifica la teua resposta:

10. Activitat final d'escriptura.

Imagina que eres Toni i acabes de descobrir que pots ser descendent de Quino. Escriu una entrada breu de diari personal.

Has d'explicar:

- què has descobert;
- com t'has sentit;
- què penses ara de les paraules valencianes que dius sense adonar-te'n;
- què li diries a Quino.

Extensió orientativa: **8-10 línies.**

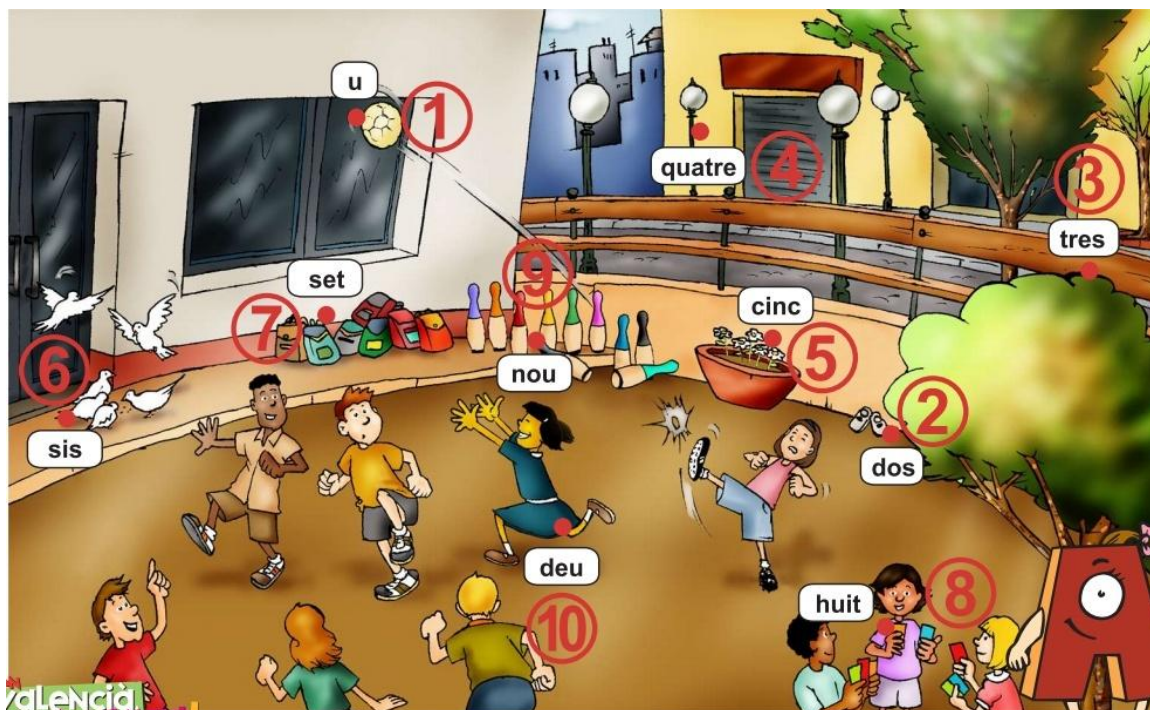
3

Mesurem el temps

Tema 3: Mesurem el temps

1. Vocabulari

1.1. Els números

Recorda i aprén:

1. U	9. Nou	17. Dèssèt/Disset	30. Trenta
2. Dos	10. Deu	18. Díhuit /Divuit	40. Quaranta
3. Tres	11. Onze	19. Dènou/Dinou	50. Cinquanta
4. Quatre	12. Dotze	20 Vint	60. Seixanta
5. Cinc	13. Tretze	21. Vint-i-un	70. Setanta
6. Sis	14. Catorze	22. Vint-i-dos	80. Vuitanta
7. Set	15. Quinze	23. Vint-i-tres	90. Noranta
8. Huit/Vuit	16. Setze	24. Vint-i-quatre	100. Cent

La Regla del DUC

La regla del DUC diu que posem guionet entre les decenes (D) i les unitats (U), i entre les unitats i les centenes (C). Per exemple:

vint-i-dos	cinc-cents / cinc -centes
trenta-tres	sis-cents / sis-centes
quaranta-cinc	set-cents / set-centes
dos-cents / dues-centes	huit-cents / huit-centes
tres-cents / tres-centes	nou-cents / nou-centes
quatre-cents / quatre-centes	mil

1. Escriu el número que falta:

10, 20, _____, 40, 50, 60

50, 55, 60, _____, 70, 75

20, 22, 24, 26, _____, 30

87, 88, _____, 90, 91, 92

2. Suma els números i escriu:

Quants anys té? Quants anys té? Quants anys té? Quants anys té?

9¹ 2¹ 5¹
6

7² 5² 2²
6

8⁶ 0³ 4³
3

9¹ 2¹ 5¹
6

Trenta-dos

3. Llegiu en veu alta els preus següents:

a) 16 euros: _____

b) 27 euros: _____

c) 0,5 euros: _____

d) 49 euros: _____

e) 602 lliures: _____

f) 3.717 lliures: _____

g) 58.223 lliures: _____

h) 465.772 lliures: _____

i) 1.864.316 lliures: _____

j) 22.442.019 lliures: _____

4. Bingo

Del zero al nou.....

Del deu al dènou.....

Del vint al vint-i-nou.....

Del trenta al trenta-nou.....

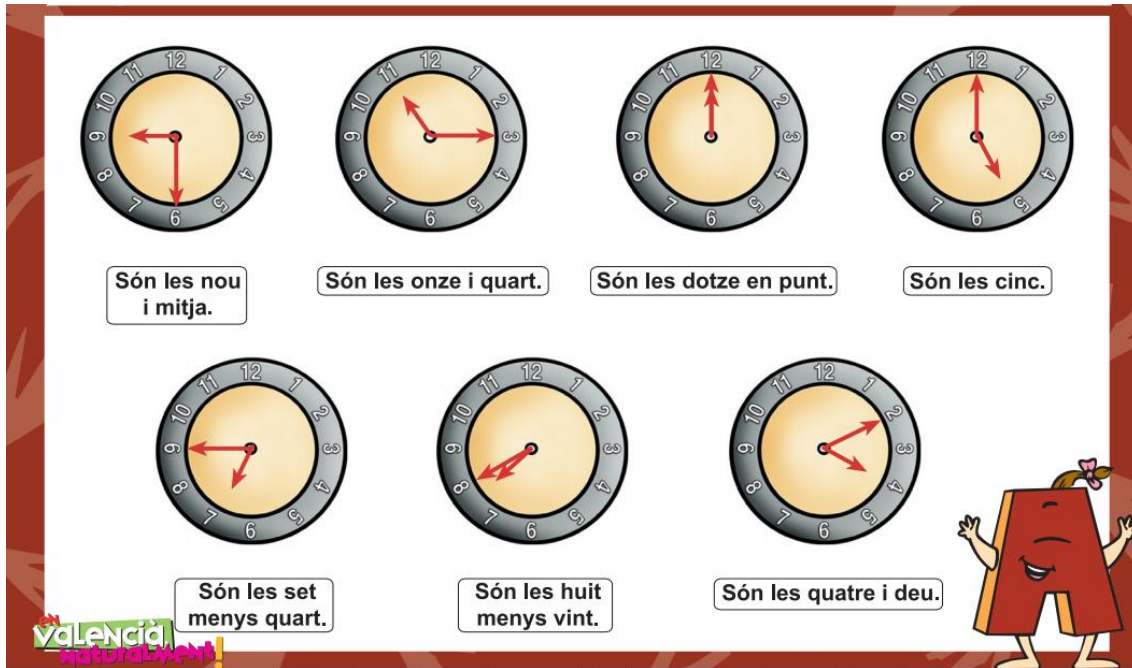
Del quaranta al quaranta-nou..

1.2. L'hora

1.2.1. Tens hora?

9.00 h: són les nou del matí
9.30 h: són les nou i mitja
9.10 h: són les nou i deu

9.15: són les nou i quart
9.45: són les deu menys quart
9.50: són les deu menys deu

5. Quina hora és?

- a. 11.30 h: són les onze i mitja
- b. 14.15 h: _____
- c. 12.20 h: _____
- d. 07.45 h: _____
- e. 23.25 h: _____
- f. 16.00 h: _____
- g. 21.35 h: _____
- h. 10.05 h: _____
- i. 22.50 h: _____
- j. 00.40 h: _____

Quina hora és, per favor?

¿Qué hora es, por favor?

Quelle heure est-il s'il vous plaît?

What time is it, please?

Che ore sono, per cortesia?

Wie spät ist es, bitte?

عفوًا، كم الساعة من فضلك؟

請問，現在幾點？

Són les dues

Son las dos

Il est deux heures

It's two o'clock

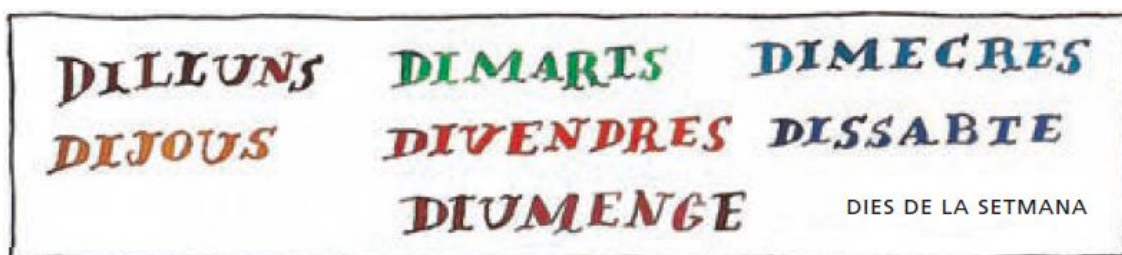
Sono le due

Es ist zwei Uhr

الساعة الثانية

兩點

5.2.2. Els dies de la setmana

6. Contesteu aquestes preguntes

a) A quina hora obrin? (08.30 h)

b) Quin horari fas? (de 13.45 h a 16.50 h)

c) A quina hora s'acaba la pel·lícula? (12.30 h)

d) A quina hora arriba el tren? (17.15 h)

e) I més tard? (18.15 h, 19.15 h i 20.15 h)

5.2.3. Divisió del temps

després-ahir	el capvespre
ahir	el dia
anit	la nit
hui / avui	el quart
demà	la quinzena
després-demà	el segle
cap d'any	la setmana
any nou	el cap de setmana
l'endemà	a mitjan
l'alba	abans
l'any	adés
l'any bixest / any de traspàs	aviat / prompte
enguany	de seguida

7. Completeu ajudant-vos de les paraules següents:

ahir, hui (avui), demà

GENER
6

GENER
7
dilluns .

GENER
8

_____ va ser _____

_____ és dilluns dia set

_____ serà _____

dia _____

dia _____

Abans, ara, després

17:55

17:56

17:57

8. Relacioneu amb fletxes els mots de les dues columnes:

després-ahir

dijous

ahir

divendres

hui

diumenge

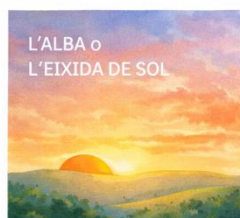
demà

dimecres

després-demà

dissabte

5.2.4. Les parts del dia

EL MATÍ

EL MIGDIA

LA VESPRADA

A POQUETA NIT

LA NIT

LA MATINADA

9. Completeu les frases següents:

1. De l'alba fins al migdia és el mati
2. Des de mitja nit fins a l'alba és la _____
3. Des que comença a pondre's el sol fins que es fa fosc és _____
4. Del migdia fins que comença a pondre's el sol és _____
5. Des que es fa fosc fins a la mitja nit és _____

5.2.5. Els mesos de l'any i les estacions

L'HIVERN

LA PRIMAVERA

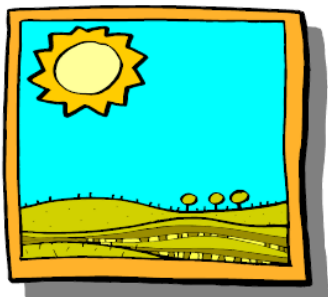
L'ESTIU

LA TARDOR

Els mesos de l'any			Les estacions
gener	maig	setembre	primavera
febrer	juny	octubre	estiu
març	juliol	novembre	tardor
abril	agost	desembre	hivern

10. Quina estació de l'any és?

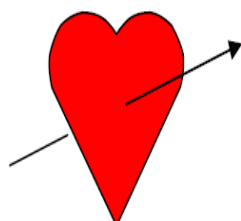
11. Quins mesos de l'any es relacionen amb els números següents?

3: març 7: _____
 5: _____ 9: _____
 6: _____ 12: _____

12. Escriviu en lletra les dates següent tot canviant el número del mes pel nom:

03/01/1999:	07/08/1080:
14/02/1486:	30/10/1616:
22/04/1972:	09/11/1717:

13. Relacioneu cada imatge amb el mes de l'any (pot haver-n'hi més d'un per imatge)

14. Completa la setmana

Dilluns, dimarts, _____, dijous, _____, dissabte, _____.

15. Quin és el següent?. Escribe el dia següent:

- Dimarts → _____
- Dijous → _____
- Dissabte → _____

16. Escribe en lletra els mesos de l'any i ordena'ls correctament:

- 06, 01, 03, 02, 05 → _____

17. Estacions i imatges. Relaciona:

estiu

hivern

tardor

primavera

18. Les parts del dia. Relaciona cada hora amb la part del dia:

- 7:00 → _____
- 13:30 → _____
- 18:00 → _____
- 22:00 → _____
- 00:00 → _____

19. Calendaris personals. Escribe el teu aniversari. Escribe els números en lletra:

“El meu aniversari és el _____ de _____.”

20. Els números i els dies. Escriu amb lletres els números:

- 1 → _____
- 5 → _____
- 12 → _____
- 20 → _____
- 31 → _____

21. Dates. Escriu en valencià:

- 03/04 → el _____ d' _____
- 15/08 → el _____ d' _____
- 25/12 → el _____ d' _____

22. Verdader o fals

- Gener és un mes d'estiu. (____)
- La vesprada és abans del matí. (____)
- El diumenge és l'últim dia de la setmana. (____)

23. Articles correctes. Posa l'article (el, la, l'):

• _____ dilluns	• _____ abril
• _____ estiu	• _____ nit
• _____ hivern	

24. Apostrofació. Escriu correctament amb apòstrof:

- (el) abril → _____
- (de) hivern → _____
- (a) estiu → _____

25. Singular i plural. Passa a plural:

- El dilluns → _____
- El matí → _____
- La vesprada → _____
- El dissabte → _____

26. Gènere. Indica si és masculí (M) o femení (F):

- Dia → ____
- Nit → ____
- Migdia → ____
- Vesprada → ____
- Estiu → ____

27. Possessius. Completa amb el possessiu (el meu / la meua / els meus / les meues):

- a) _____ dilluns tinc valencià.
- b) _____ mes preferit és agost.
- c) _____ nits preferides són les de Nadal.
- d) _____ estació preferida és la tardor.

28. Oracions amb possessius i família. Escriu 3 oracions amb dies i família.

Exemple: "El dilluns el meu pare treballa."

29. Números i plural. Transforma:

- 1 dilluns → _____ dilluns
- 2 estacions → _____
- 3 nits → _____
- 5 mesos → _____

30. Escolta i completa. Sent el text que llegirà el professor i contesta les preguntes Mòdul 1 Tema 03 Audio 01:

- a) A on va dilluns i dimecres? → _____
- b) Amb qui ix el dissabte? → _____
- c) Quina estació no li agrada? → _____
- d) Què fa a la biblioteca? → _____
- e) Què fa de vegades a la vesprada? → _____
- f) Què fa amb els amics el dissabte a la nit? → _____

31. Escolta i marca. Sent el text que llegirà el professor i marca la resposta correcta Mòdul 1 Tema 03 Audio 02:

- a) A quina hora juga a pàdel? (3 / 6 / 8)
- b) Amb qui juga? (pare / germà / amic)
- c) Quin dia juga a pàdel? (divendres / dissabte / diumenge)
- d) Quants sets juguen de vegades? (dos / tres / quatre)
- e) On esmorza el diumenge? (a casa / en un bar / al gimnàs)

32. Escolta i ordena. Sent el text que llegirà el professor i ordena les activitats Mòdul 1 Tema 03 Audio 03:

- ☐ Estudiar valencià a la biblioteca
- ☐ No fa res; es queda a casa
- ☐ Anar al cinema amb un amic
- ☐ Fer una passejada pel parc
- ☐ Sopar amb la família
- ☐ Anar a comprar al supermercat
- ☐ Anar al gimnàs

33. Escolta i contesta. Mòdul 1 Tema 03 Audio 04.

- a) Com es diu? _____
- b) Quin és el seu dia preferit? _____
- c) Quin és el seu mes preferit? _____
- d) Quina estació li agrada més? _____

35. El calendari. Mira el calendari de març i contesta:

- a) Quin dia de la setmana és el 19 de març? _____
- b) Quin és el primer diumenge? _____
- c) Quins dies hi ha de divendres en aquest mes? _____

36. Estacions i accions. Completa les frases:

- A l'hivern _____ (fer fred).
- A l'estiu _____ (anar a la platja).
- A la tardor _____ (caure les fulles).
- A la primavera _____ (florir les flors).

37. Text i números

"El 12 de juny és l'aniversari del meu germà. El 25 de desembre celebre el Nadal amb la família. El 1 de gener és Any Nou."

Preguntes:

- a) Quin dia és l'aniversari del germà? _____

- b) Quin dia celebren Nadal? _____
c) Quin dia és Any Nou? _____

38. Frases lliures. Escriu:

a) Una frase amb el teu dia preferit.

b) Una frase amb el teu mes preferit.

c) Una frase amb la teua estació preferida.

d) Una frase amb una part del dia i una activitat.

39. Escriu un diàleg curt

Exemple:

A: Quin dia és hui?

B: Hui és dilluns.

Escriu un diàleg semblant amb 5 intercanvis.

40. Preguntes i respostes en parelles:

- Quin dia és hui?
- Quin dia era ahir?
- Quin dia serà demà?
- Quin és el teu número preferit?

2. Gramàtica

2.1. Excepcions en l'apostrofació

L'apòstrof és un signe gràfic que posem per indicar que elidim (és a dir, no pronunciem) una vocal en contacte amb una altra. No totes les elisions que fem quan parlem es representen gràficament. De fet només s'apostrofen: l'article determinat singular (*el* i *la*), la preposició *de*, i els pronoms febles. Regla general: *el*, *la* i *de*. s'apostrofen sempre davant de vocal. Ex.: *l'hivern*, *l'oficina*, *d'estiu*, etc.

EL		Vocal			
	+		→	L'	L'escola, l'hivern,
LA		h muda			l'oficina, l'estiu...

Excepcions

- El / la no s'apostrofen quan el mot següent comença amb *i* consonàntica. Ex.: *el iode*, *la hiena*.
- L'article femení *la* no s'apostrofa quan la paraula següent comença per les vocal *i* (*hi*) i *u* (*hu*) àtones. Ex.: *la idea*, *la universitat*, però *l'illa*, *l'única*, etc.

LA	+	i, hi àtones u, hu	→	LA	<i>la ubicació</i> , <i>la unió</i> , <i>la il·lusió</i> , <i>la història</i> , <i>la ucraïnesa</i> ...
----	---	--------------------------	---	----	--

41. Escriviu en singular les paraules següents, tenint en compte les apostrofacions:

1. les estacions: l'estació	11. les hamaques: _____
2. les històries: _____	12. les urnes: _____
3. les úniques: _____	13. les impureses: _____
4. les articulacions: _____	14. els autobusos: _____
5. els avantpassats: _____	15. les eines: _____
6. les adreces: _____	16. les hipoteques: _____
7. els esperits: _____	17. les índies: _____
8. les intuïcions: _____	18. les ànimes: _____
9. els ídols: _____	19. els ulls: _____
10. els espectadors: _____	20. les orelles: _____

42. Escriviu els articles corresponents a cada paraula:

1 _____ món	8 _____ institut	15 _____ àvia
2 _____ hotel	9 _____ infermera	16 _____ cadira
3 _____ amic	10 _____ taula	17 _____ illa
4 _____ hora	11 _____ bicicleta	18 _____ armari
5 _____ ocasió	12 _____ cine	19 _____ televisió
6 _____ espia	13 _____ humor	20 _____ ungla
7 _____ independència	14 _____ universitat	21 _____ heroi

43. Escriuiu en singular les paraules següents, tenint en compte les possibles apostrofacions.

1 Les estacions: l'estació	11 Les il·luminacions: _____
2 Les imitacions: _____	12 Les humoristes: _____
3 Les humiliacions: _____	13 Les inhumacions: _____
4 Les articulacions: _____	14 Els angles: _____
5 Els amics: _____	15 Les espentes: _____
6 Les àguiles: _____	16 Les imatges: _____
7 Els ànecs: _____	17 Les ingratituds: _____
8 Les intuïcions: _____	18 Les estores: _____
9 Els iglús: _____	19 Els engonals: _____
10 Els especialistes: _____	20 Els estornells: _____

2.2. Verb tenir / verb haver-hi

<i>Present d'indicatiu</i>	<i>Verb haver-hi</i>
Tenir tinc tens té tenim teniu tenen	Present: hi ha (<i>Hi ha dos alumnes a l'aula.</i>) Imperfet: hi havia (<i>Abans hi havia sol.</i>) Furur: hi haurà (<i>Hi haurà canvis demà.</i>) Condiciona: hi hauria (<i>De segur que hi hauria molta gent esperant la directora.</i>)

44. Completeu els buits amb les formes verbals corresponents:

- Maria _____ (TENIR) moltes ganes que vages a vore-la.
- Demà _____ (HAVER-HI) una manifestació molt important.
- Jo avui _____ (TENIR) molta faena i per això no puc anar amb tu al cinema.
- Joan i Lluís _____ (TENIR) molt de mal de cap perquè treballen moltíssim.
- Ahir _____ (HAVER-HI) molta gent a la platja d'Altea, com que feia tanta calor!
- Tu _____ (TENIR) el meu bolígraf roig? Es que no el trobe enlloc.
- Pere, Marina i jo _____ (TENIR) molta fam perquè no ens n'anem ja a dinar?
- Avui _____ (HAVER-HI) molt de trànsit per l'autovia que va a Elx.
- Vosaltres _____ (TENIR) els cabells molt llargs.

3. Compresió Oral

45. Escolta l'àudio següent i tria l'opció correcta. Només hi ha una resposta correcta per a cada pregunta.

1. Com se sentia Arnau quan vivia a Suècia?

- A) A gust amb el clima i el paisatge
- B) Tranquil i sense enyorança
- C) Molt sol però acostumat al fred
- D) Insatisfet per l'oratge i la distància
- E) Content amb la rutina diària

2. Segons Lola, per què a voltes no poden fer excursions els dissabtes?

- A) Perquè no sempre és fàcil que tothom estiga disponible
- B) Perquè no tenen diners per a pagar el transport
- C) Perquè s'han apuntat a altres cursos
- D) Perquè només les fan si fa bon oratge
- E) Perquè no tenen ganes de caminar tant

3. Quin tipus d'activitats fa l'ajuntament per als veïns?

- A) Només activitats per a gent major
- B) Propostes d'oci nocturn
- C) Accions solidàries i voluntariat
- D) Activitats diverses, algunes gratuïtes i altres de pagament
- E) Tallers exclusius per a joves

4. Quines activitats ofereix l'ajuntament que cal pagar?

- A) Teatre i natació
- B) Classes de ball i cuina
- C) Ceràmica i pintura
- D) Ball i ioga
- E) Cap, totes són gratuïtes

5. Per què els tallers de ball són molt populars?

- A) Perquè es fan a l'aire lliure
- B) Perquè són curts i entretinguts
- C) Perquè ajuden a perdre pes
- D) Perquè tenen molta demanda
- E) Perquè estan subvencionats

6. Quina decisió pren Arnau després de parlar amb Lola?

- A) Que es quedarà a casa descansant
- B) Que vol fer una activitat amb ella
- C) Que s'apuntarà al curs de pintura
- D) Que tornarà a patinar en diumenge
- E) Que estudiarà en línia

7. Per què Arnau no pot tornar a patinar com abans?

- A) Perquè no troba els patins
- B) Perquè ara viu massa lluny
- C) Perquè no sap si té temps
- D) Perquè no hi ha pista de patinatge
- E) No és ell, sinó Lola qui ha deixat de fer-ho

8. Com reacciona Arnau quan Lola li parla de la seua lesió?

- A) Li diu que ha de deixar de fer esport
- B) Fa broma sobre l'accident
- C) Empatitza perquè li va passar una cosa similar
- D) Li recomana fer-se proves mèdiques
- E) Canvia de tema ràpidament

9. Què proposa Lola a Arnau per al dia següent?

- A) Anar a ballar al centre social
- B) Fer una excursió pel camp
- C) Assistir junts a una classe de ioga
- D) Esmorzar amb la colla al parc
- E) Veure una pel·lícula clàssica

10. A quina hora han quedat per a fer l'excursió?

- A) A les nou del matí
- B) A les onze en punt
- C) A les deu i mitja
- D) A les dotze menys quart
- E) A les deu clavades

Exercici 2 de l'examen d'A2 d'octubre de 2022

<https://jqcv.gva.es/va/nivell-a2>

4. Compresió Escrita

46. Contesta les següent preguntes de comprensió. Només una és la correcta:

Qui ha de morir? El dilema dels cotxes autònoms

Imaginem que un cotxe autònom circula per una carretera. De sobte, un xiquet corre darrere d'una pilota i apareix davant del vehicle. El sistema detecta que ja no hi ha temps suficient per frenar completament i que l'accident és inevitable.

En només una fracció de segon, el cotxe podria tindre tres opcions. Si continua recte, atropellaria el xiquet. Si gira cap a la dreta per evitar-lo, atropellaria un home major que camina per la vorera. I si gira cap a l'esquerra, evitaria els dos vianants, però el vehicle caurà per un precipici i podria morir la persona que viatja dins.

Un conductor humà difícilment podria analitzar totes estes possibilitats. Davant d'un perill inesperat, reaccionaria de manera instintiva: frenaria, giraria el volant o intentaria esquivar l'obstacle sense tindre temps de calcular qui té més possibilitats de sobreviure.

Un vehicle autònom, en canvi, funciona a partir de sensors, càlculs i instruccions programades amb anterioritat. Això significa que els seus creadors han d'establir criteris sobre com actuar davant de situacions extremes, encara que intenten sobretot evitar que arriben a produir-se.

I ací apareix el dilema. ¿Hauria de protegir sempre el xiquet perquè té tota una vida per davant? ¿Hauria de tractar igual el xiquet i l'ancià, sense valorar l'edat? ¿Hauria de protegir per damunt de tot la persona que ha comprat el vehicle? ¿O hauria de triar l'opció que, segons els seus càlculs, cause menys dany?

El problema és encara més complicat perquè el cotxe no coneix realment el futur. Pot calcular probabilitats, però no pot saber amb absoluta seguretat que una maniobra provocarà una mort i una altra no. Potser l'ancià aconseguiria apartar-se, el xiquet només resultaria ferit o els ocupants sobreviurién a la caiguda.

També cal decidir qui estableix estes normes. Si ho fa cada fabricant, dos cotxes de marques diferents podrien reaccionar de manera distinta davant del mateix accident. Si ho decideixen els governs, la societat haurà d'acordar quins criteris considera justos. I si ho decidix el propietari, podria programar el vehicle perquè protegira sempre la seua vida.

En realitat, els enginyers intenten que els vehicles autònoms detecten els perills amb suficient antelació per evitar haver de prendre decisions tan extremes. Però este tipus de situacions ens obliga a plantejar una qüestió nova.

Fins ara, moltes decisions durant un accident es prenen instintivament en menys d'un segon. Amb els cotxes autònoms, algunes podrien haver sigut pensades i programades molt abans que l'accident ocorrega. Per això, la pregunta ja no és només què faria el cotxe, sinó una de molt més difícil: qui ha de decidir abans quina vida intentarà protegir?

1. Per què seria difícil establir una regla universal per a tots els accidents?

- a) Perquè cada situació pot tindre circumstàncies i conseqüències diferents.
- b) Perquè tots els accidents passen igual.
- c) Perquè els cotxes no poden frenar.
- d) Perquè els governs no poden fer lleis.
- e) Perquè els conductors sempre reaccionen igual.

2. Si el cotxe decidira protegir sempre el major nombre de persones, quin problema podria aparéixer?

- a) Que deixaria de ser autònom.
- b) Que podria sacrificar una persona encara que fora l'ocupant del vehicle.
- c) Que els sensors deixarien de funcionar.
- d) Que tots els vianants tindrien prioritat.
- e) Que el cotxe no podria circular per autopista.

3. Què es pot deduir del fet que una mateixa maniobra puga tindre resultats imprevisibles?

- a) Que el vehicle no hauria de reaccionar mai.
- b) Que els algoritmes poden conèixer exactament el futur.
- c) Que qualsevol decisió es pren amb un cert marge d'incertesa.
- d) Que els sensors no servixen per a res.
- e) Que els humans sempre decidixen millor.

4. Per què podria ser polèmic que un govern decidira els criteris morals dels cotxes?

- a) Perquè els governs no regulen mai el trànsit.
- b) Perquè només les empreses poden programar.
- c) Perquè els cotxes deixarien de ser privats.
- d) Perquè significaria convertir decisions morals en normes comunes per a tota la societat.
- e) Perquè tots els ciutadans haurien de conduir igual.

5. Quin seria un risc de permetre que el vehicle identifique l'edat, la salut o altres característiques personals?

- a) Que circularia més lent.
- b) Que gastaria més energia.
- c) Que deixaria de detectar obstacles.
- d) Que només podria circular de dia.
- e) Que podria acabar discriminant unes persones respecte d'altres.

6. Què mostra el cas del precipici respecte a la protecció del conductor?

- a) Que protegir els vianants pot implicar posar en risc l'ocupant.
- b) Que el conductor mai corre perill.
- c) Que el cotxe sempre ha de girar a l'esquerra.
- d) Que els precipicis són el principal problema dels cotxes autònoms.
- e) Que els ocupants no haurien de tindre cap protecció.

7. Per què programar estes decisions abans de l'accident canvia el problema moral?

- a) Perquè el cotxe deixa de tindre sensors.
- b) Perquè una decisió que abans era instintiva passa a estar prevista i pensada amb anterioritat.
- c) Perquè els accidents deixen de ser inesperats.
- d) Perquè els conductors ja no tenen responsabilitat.
- e) Perquè els vianants coneixen la programació del cotxe.

8. Què es pot deduir si dos vehicles reaccionen de manera diferent davant del mateix perill?

- a) Que un dels dos està necessàriament espatllat.
- b) Que tots els cotxes haurien de tindre la mateixa marca.
- c) Que els criteris programats poden influir en el resultat de l'accident.
- d) Que els sensors sempre fallen.
- e) Que el conductor humà decideix en secret.

9. Quin principi sembla més difícil d'aplicar sense crear problemes?

- a) Reduir la velocitat.
- b) Mantindre distància de seguretat.
- c) Detectar obstacles amb antelació.
- d) Decidir que unes vides mereixen més protecció que altres.
- e) Frenar davant d'un perill.

10. Quina conclusió es pot extraure del text?

- a) Els cotxes autònoms eliminaran qualsevol dilema moral.
- b) Les empreses haurien de decidir sempre sense control públic.
- c) Els conductors humans mai prenen decisions difícils.
- d) La tecnologia pot evitar molts accidents, però en situacions límit continua existint un problema moral.
- e) La millor solució és que els cotxes no reaccionen.

Soluciones: 1a, 2b, 3c, 4d, 5e, 6a, 7b, 8c, 9d, 10d.

5. Expressió escrita

47. Tria una d'aquestes opcions i fes una redacció de 60-80 paraules:

- **L'amistat:** Com definiries la paraula “amistat”? Per a tu, els amics són importants? Quines són les qualitats que t'agrada tenir els teus amics? Què fas normalment amb els teus amics? Creus a l'amistat per a tota la vida? Creus que no hi ha res com els amics que fas a la infància? Conserveu amics de quan eres petit?
- **Èxit i fracàs:** Com descriuries una persona amb èxit? Creus que és difícil ser una persona amb èxit? Penses que les persones amb èxit són felices? Creus que l'èxit d'una persona depèn dels diners que guanya? Creus que vivim en una societat obsessionada amb l'èxit? Penses que aconseguir l'èxit depèn de vegades també de la sort? Creus que ser una persona d'èxit és sinònim de convertir-te en algú famós? Què és per a tu el fracàs?

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

6. Expressió Oral

48. Monòleg: Prepara les respostes sobre els temes següents:

Tria un tema i parla entre 3-4 minuts:

A. El temps lliure

- Quines són les activitats d'oci que més t'agraden?
- Acostumes a fer-les a soles o en companyia? Amb qui?
- Tens alguna afició que practiques regularment (esport, música...)?
- En general, prefereixes les aficions a l'aire lliure o a cobert?
- Quant de temps al dia dediques a les aficions? I a la setmana?

B. Famosos

- T'agradaria arribar a ser famós? Per què t'agradaria ser famós?
- Què és per a tu ser famós?
- En què seria diferent la teua vida si fossis famós? Penses que seria molt diferent? Si fores cèlebre, series dels que volen ser el centre d'atenció o voldries passar desapercebut?
- Has conegut o coneixes algú famós? Què vas fer quan vas conèixer aquesta persona coneguda?
- Qui diries que és la persona més famosa del teu país? Per què?
- T'interessen les revistes i programes del cor? Creus que viuríem en un món millor si no existiren aquest tipus de revistes ni programes?
- A quina persona famosa t'agradaria conèixer?
- Si poguessis passar un dia amb algú famós, què faries?
- Creus que les persones famoses tenen dret a la privadesa?
- Quins són els avantatges i desavantatges de la fama?

49. Diàleg: En aquest exercici mantindràs una conversa amb un altre aspirant. Un de vosaltres interpretarà la persona A i l'altre la persona B.

Trieu un d'aquests diàlegs i parleu entre 3-4 minuts:

■ Intercanvi de cases:

PERSONA A

Vius en una casa de camp enmig de la muntanya i has decidit participar en un intercanvi de cases per a les vacances. Hui tens una reunió amb la persona B, que està interessada a intercanviar la casa amb tu. Descriu la teua casa i fes preguntes sobre la casa de la persona B.

PERSONA B

Vius en un àtic al centre de la ciutat i has decidit participar en un intercanvi de cases per a les vacances. Hui tens una reunió amb la persona A, que està interessada a intercanviar la casa amb tu. Descriu la teua casa i fes preguntes sobre la casa de la persona B.

■ Noces d'or

Els seus pares compleixen 25 anys de casats i vosté organitzarà una petita festa sorpresa amb els seus germans.

L'examinador n'és el germà. Parli amb ell seguint aquestes indicacions

PERSONA A

- Pensa que és millor regalar als seus pares un viatge a l'estranger;
- pensa que és millor fer una celebració en gran i convidar a 300 persones
- Pensa que és millor contractar un càterring per al menjar
- Pensa que és millor fer una cerimònia religiosa

PERSONA B

- Pensa que és millor regalar als seus pares un viatge a pel país;
- pensa que és millor fer una celebració íntima i convidar només als familiar propers.
- Pensa que és millor anar a un restaurant o preparar el menjar a casa
- Pensa que és millor fer una cerimònia civil

50. Diàleg

1) A la taquilla del cinema

- Persona A (taquiller/a): Tens 3 sessions per a una mateixa pel·li: 17:00 (de vesprada), 19:30 (de nit primerenca), 22:00 (nit). Preus: 7 € normal, 5 € dimecres. Pregunta: quantes entrades? Quin dia? Seieu junts?
- Persona B (client/a): Vols entre 2 i 4 entrades per a amics. Preferixes no massa tard i seure junts. Pots dt, dc o dj. Teniu pressupost de 20–25 €.

Tasca: En 8 minuts, decideix quin dia, quina sessió i quantes entrades (practica números i diners).

Condicions: Si és dimecres, recorda el descompte; si sou 3 o 4, comprova el pressupost.

Tancament: El/la taquiller/a repetix la reserva final (dia, hora, nombre d'entrades i preu total).

2) Demanar hora al centre de salut (dies, hora i mesos)

- Persona A (administratiu/va): Cites disponibles aquest mes:
 - Dl 08:45 / 11:15
 - Dt 16:00 / 17:30
 - Dj 09:30 / 12:00
 - Dv 18:00
 Pregunta: “Per a quin dia del mes i a quina hora?” Repeteix la informació amb claredat.
- Persona B (pacient): Necessites cita abans del dia 20 d'aquest mes. Pots de matí; de vesprada només dimarts. Preferixes abans de les 12 si és de matí.

Tasca: En 8 minuts, acordar una data (dia del mes) i una hora. Condicions: Confirma parts del dia (“de matí o de vesprada?”) i repeteix l'hora (ex. “a les nou i mitja”).

Tancament: B confirma: “La meua cita és el (dia) a les (hora), de (matí/vesprada).”

3) Escapada segons l'estació (mesos, estacions i horaris)

- Persona A (agent de turisme): Proposes plans diferents segons estació:

- Primavera (març–maig): Ruta a les 10:00, dinar a les 13:30, museu a les 16:00.
- Estiu (juny–agost): Platja de matí 09:30, siesta a les 15:00, passeig a les 20:00.
- Tardor (set.–nov.): Mercat a les 10:00, parc a les 12:00, cafè a les 17:00.
- Hivern (des.–feb.): Museu a les 11:00, xocolata a les 16:30, cinema a les 19:00.
- Persona B (client/a): Tria un mes concret i digues què preferixes (matí o vesprada, activitats tranquil·les o actives). Tens només 1 dia i 3 hores lliures. Vols 2 activitats.

Tasca: En 8 minuts, elegiu l'estació i el mes, 2 activitats compatibles i els horaris exactes.

Condicions: Respectar la franja de 3 hores i l'horari de cada activitat. Practicar “al març / al juliol / a l'hivern...”

Tancament: A fa un itinerari final (ex. “Dissabte 10:00–13:00: mercat + parc, a la tardor (octubre)”).

4) Canvi de torns al supermercat (dies, hores, parts del dia)

Rols oposats/complementaris

- Persona A (encarregat/ada): Necessites cobrir 2 torns esta setmana. Vols puntualitat i prefereixes matins.
- Persona B (empleat/ada): Estudies dimarts i dijous de 18:00 a 20:00. No pots dissabte. Preferixes torns de 4 hores, millor de matí. Necessites 8 hores totals.

Tasca (8'): Acordeu **dos torns** (dies i hores exactes) que sumen **8 hores** i que respecten les limitacions.

Condicions: Practiqueu com dir l'hora (**i quart, i mitja, menys quart**), confirmeu **parts del dia i dies de la setmana**.

Tancament (1'): Cada persona repeteix el **calendari final**: “Treballaré **dilluns de 07:30 a 11:30 i dijous de 10:00 a 14:00**.”

7. El Valencià de la Vega Baixa: Quino el Salaret – Capítol 3

1 **CAPÍTOL 3**
Cinc-cents anys en un instant
PÀGINA 1. EL PAISATGE HA CANVIAT

Ahora que pienso, mi hermano me dijo que encontró una piedra de sal muy bonita y la guardó por mi casa.

Anem a ta casa, anem a peu, està una mica lluny però passejar ens vindrà bé.

Per la mar i la sal! Ací hi havia dunes!

Ací hi havia mar oberta.

Ho trobes a faltar?

Un poc.

Abans hi havia més camps i polsegueres com esta.

Polseguera... ¡Eso también lo decimos en mi casa!

Això és interessant! Polseguera és una paraula valenciana que ve de pols. En castellà es sacudir.

Després d'una polseguera ens hem d'espolsar.

Espolsar... ¡Otra palabrita más que mantenemos los torrejeñenses!

Això és interessant... Espolsar també ve de pols. En castellà es sacudir.

2

CAPÍTOL 3

Cinc-cents anys en un instant

PÀGINA 2. ELS TOPÒNIMS ENS PARLEN DEL PASSAT

2

¿Qué entiendes?

1

Açò sí que ho entenc.

PUNTA PRIMA

3

Una punta és un tros de terra que entra dins la mar.

5

Pues tiene sentido.

4

I esta és especialment prima.

7

Per la mar i la sal! Si heu posat un cartell i tot!

PUNTA DEL MARGALLÓ

6

Topònim descriptiu. Punta Prima: una punta prima.

9

Veieu? Encara en queden.

8

En la meua època no posem cartells però tot el món sap que esta punta, és la punta del margalló perquè està plena de margallons.

Què és un margalló?

Una palmera menuda autòctona.

10

Això és interessant... Els topònims conserven la memòria del paisatge.

FI DE LA PÀGINA 2

Exercicis Capítol 3 - *Cinc-cents anys en un instant*

1. Resumeix el capítol en 5 o 6 línies.

Explica on van Quino, Maria i Toni, quins llocs reconeix Quino, quines paraules antigues o tradicionals apareixen i què descobreix sobre la Torre Vella.

2. Opinió personal.

Quino diu que el paisatge ha canviat molt, però que alguns noms encara recorden el passat.

Quin canvi et sembla més fort: que desapareguen les dunes i els camps, que canvien els noms dels llocs o que la gent deixi d'entendre algunes paraules antigues? Explica-ho.

3. Reflexiona sobre aquesta frase:

“Les cases són noves. Però els noms són vells.”

Què vol dir Quino? Creus que els topònims poden conservar la memòria d'un lloc encara que el paisatge haja canviat molt?

4. Paraules de la Vega Baixa d'origen valencià.

Busca en el capítol aquestes paraules o expressions explica i escriu una oració:

Paraula o expressió	Significat	Oració
polseguera		
espolsar		
rebuig		
pardal		
apardalat		
xicon		
no m'emboliques		
margalló		

5. Topònims de la Vega Baixa que apareixen en el capítol.

Completa la taula:

Topònim	On apareix o per què és important?	Possible significat o origen
Cabo Roig / Cap Roig		
Punta Prima		
Punta del Margalló		
Torre Vieja / Torrevella		
Torre Vella del Cap Cerver		

6. Cognoms de la Vega Baixa d'origen valencià o relacionats amb el territori.

En aquest capítol apareix el personatge **Vicente Torregrosa**.

- a) Qui és Vicente Torregrosa? _____
- b) Per què Quino s'estranya quan sent el cognom **Torregrosa**? _____
- _____
- c) De quines dues paraules està format el cognom **Torregrosa**? _____
- _____
- d) Què podria significar aquest cognom? _____
- _____
- _____

7. Vertader o fals. Corregeix les frases falses.

- a) Toni recorda que el seu germà havia trobat una pedra de sal i la va guardar a casa.
- b) Quino diu que abans a la zona de la costa hi havia dunes.
- c) Quino no coneix Cap Roig perquè mai hi havia anat.
- d) Cap Roig rep aquest nom perquè les roques es veuen de color roig des de la mar.
- e) Maria explica que **polseguera** és una paraula valenciana relacionada amb la pols.
- f) Toni diu que a Torre Vieja encara es diu **rebuche** per a parlar dels residus o deixalles.
- g) Quino explica que **pardal** només vol dir ocell i no pot tindre cap altre significat.
- h) Vicente Torregrosa diu que la ciutat on estan va prendre el nom de la torre.
- i) Al final del capítol, Quino ja ha trobat la pedra de sal.
- j) Maria continua anotant paraules i explicacions en la seua llibreta.

8. Preguntes de comprensió. Respon amb frases completes.

- a) Per què els personatges van cap a casa de Toni? _____
- b) Què troba Quino a faltar quan mira el paisatge actual? _____
- c) Què significa **punta** en un topònim com **Punta Prima**? _____
- d) Què és un **margalló**? _____
- e) Quina relació hi ha entre **rebuche** i **rebuig**? _____
- f) Per què el cognom **Torregrosa** sorprén Quino? _____

9. Comparació entre passat i present.

Completa la taula amb exemples del capítol:

El món que recorda Quino	El món que veu en 2027
dunes	
mar oberta	
campes i polseguera	

El món que recorda Quino	El món que veu en 2027
noms antics coneguts per la gent	
Torre Vella del Cap Cerver	

Després respon: què s'ha perdut més, el paisatge o la llengua? Justifica la resposta.

10. Activitat final d'escriptura.

Imagina que eres Maria i escrius una entrada en la teua llibreta titulada:

Els noms del paisatge

Has d'explicar:

- quins topònims heu descobert;
- quines paraules tradicionals han aparegut;
- què ha sentit Quino en veure el paisatge canviat;
- per què els noms antics poden ser importants;
- què vols continuar investigant.

Extensió orientativa: 8-10 línies.

[illegible]